

Ljudska PRAVICA

LJUDSKA PRAVICA
USTANOVLJENA 4. OKTOBRA
1931 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULIA 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI S "BORBO"

DRUGI DAN OBISKA PRINCA EL BADRA V SLOVENIJI

V GOSTEH PRI TITU

Predsednik republike je svojega gosta odlikoval z Redom jugoslovanske zvezde I. stopnje — Sinoči se je jemenski predsednik pomudil v našem mestu in je bil tudi v naši Operi

Ljubljana, 27. decembra
V Slovenijo je jemenski prestolonaslednik princ Seif el Islam Mohamed el Badr prispel včeraj dopoldne. Na ljubljanski železniški postaji so ga sprejeli predsednik Ljudske skupščine Slovenije Miha Marinko, generalpodpolkovnik Djoko Jovanić, člani republiškega Izvršnega sveta, predsednik OLO dr. Marijan Dermastia in drugi. Ko so mu plovirji izročili šopek cvetja in je godba JLA zaigrala jemensko in jugoslovansko himno, je v spremstvu predsednika Ljudske skupščine LRS Miha Marinka pregledal častno četo, nato pa so se gostje s predstavniki LR Slovenije odpeljali v vilo "Podrožnik". Ljubljane so jih med potjo toplo pozdravljali.

Jemenska vladna delegacija se je pozneje v spremstvu člana Zveznega izvršnega sveta Nikole Minčeva odpeljala v Kranj, kjer si je ogledala tovarno "Iskra".

Princ El Badr se je razgovarjal s predstavniki tovarne ter se zanimal predvsem za kinoprojektorje, ki jih izdelujejo v tovarni. Razen tega se je izražal za naša tovarna svoje izdelke. Vpisal se je tudi v spominsko knjigo.

Opoldne so si jemenski gostje ogledali Muzej NOB v Ljubljani,

kjer jih je sprejel in pozdravil predsednik OLO dr. Marijan Dermastia, ki jim je tudi obrazložil razvoj narodnoosvobodilnega boja v Sloveniji.

Nato so visokim gostom priredili sprejem v republiškem izvršnem svetu, predsednik Ljudske skupščine Miha Marinko pa jim je priredil slovesno kosilo, kate-rega so se udeležili tudi pred- sednik Izvršnega sveta LRS Boris Kraigher in nekateri člani repu- bliškega Izvršnega sveta, Miha Marinko in El Badr sta izmenjala zdravici.

Popoldne so jemenski gostje odpotovali na Bled, kamor jih je pospremil tudi sekretar Ljudske skupščine LRS dr. Miha Potočnik.

Brdo pri Kranju, 27. dec. (Tan- jug). Predsednik republike je danes popoldne sprejel jemenskega prestolonaslednika princa Seifa el Islama Mohameda el Badra in se z njim dalj časa pristrčno razgo- varjal. Navzoč je bil tudi državni podsekretar za zunanje zadeve Dobrovič Vidič. Predsedniku Titu so bili pri tem predstavljeni člani Badrovega spremstva. Ob zaključ- ku sprejema je predsednik Tito izročil jemenskemu gostu Red jugoslovanske zvezde I. stopnje, s katerim ga je odlikoval v zname- nje priznanja za zasluge v razvi-

so bili tudi predsednik Ljudske skupščine Slovenije Miha Marinko, predsednik Izvršnega sveta Slovenije Boris Kraigher, člana Zveznega izvršnega sveta Nikola Minčev in Ivan Maček, generalni sekretar predsednika republike Jože Vilfan in generali Djoko Jovanić, Miloš Sumonja, Milan Ze- želj in Sretan Savić. Med kosilom, ki je poteklo v prijetnem razpolo- ženju, sta predsednik Tito in je- menski prestolonaslednik izme- njala pristrčni zdravici. Predsednik Tito je podaril princu el Badru kinoprojektor za predvajanje 16-mm filmov, izdelek tovarne "Iskra" v Kranju, ter lovsko ka-

rabinko z daljnogledom, izdelek tovarne "Crvena zastava" v Kra- gujevcu.

Danes proti večeru so se je- menski gostje v spremstvu člana Zveznega izvršnega sveta Minčeva in generala Savića pripeljali spet v Ljubljano. Princ el Badr si je ogledal mesto in se je s svo- jim spremstvom ustavil tudi v kavarni hotela Slon.

Zvečer je bil na slavnostni predstavi baleta Danine v Ljub- ljanski Operi. Po predstavi se, je po pristrčnem slovesu od vodilnih predstavnikov naše republike s svojim spremstvom odpeljal v Beograd.

Delno opravljeni posli

Daga Hammarskjölda v Kairu

Kairo, 27. dec. (Reuter). Gene- ralni sekretar OZN Dag Ham- marskjöld, ki se je včeraj mudil v Kairu, je davi odpotoval prek Bejruta v New York. Med potjo se je ustavil v Parizu, kjer je go- voril z ministrskim predsednikom Gaillardom in zunanjim mini- strom Pineaujem.

Kakor je izjavil predstavnik za tisk OZN, je Hammarskjöld z egiptskimi državljani govoril "o vseh važnih problemih". Sinoči je imel sestanek s predsednikom Naserjem, ki je trajal 4 ure in sta mu prisostvovala tudi mini- stra Favzi in Sabri. Razen tega se je Hammarskjöld štirikrat sestel z zunanjim ministrom Favzijem.

Govorili so o varnostnih silah OZN, o kritju stroškov za očišče- valna dela na Sueskem prekopu, ki jih je opravilo posebno ladje- je v okviru OZN, ter o odškodnini nekdanji suezski družbi. Sodijo, da so govorili o nadaljnjem delu varnostnih sil OZN glede na to, da Izrael ni privolil v njihovo razmestitev na svojem ozemlju. Poročajo, da je Egipt sprejel predlog OZN o povečanju pristoi- bin za plovbo po Sueskem prekopu za 3 %, s čimer bi krili stroške za očiščevalna dela. Egipt je skoraj- da nasprotoval temu predlogu, ker je sodil, da so dežele, ki so napadle Egipt, dolžne poravnati stroške za očiščevalna dela na prekopu. V zvezi z odškodnino delničarjem bivše suezske družbe pravijo tu, da so se o tem dogo- vorili že ob obisku direktorja Mednarodne banke Eugena Bla- cka v Kairu, ter da je Hammars- kjöld danes o tem govoril tudi s francoskim zunanjim ministrom Pineaujem.

V Kairu so bili hkrati tudi

razgovori med poveljnikom var- nostnih sil OZN generalom Burn- som in direktorjem palestinskega oddelka v egiptskem zunanjem ministrstvu Salahom Goharjem o demilitarizirani coni El Audži, ki so jo zasedli Izraelci leta 1955, hkrati pa tudi o možnosti, da bi nadaljevali delo egiptsko-izraelske komisije za premirje, ki je lani v oktobru prekinila svoje delo.

PRINCE EL BADR V RAZGOVORU Z NAŠIM DOPISNIKOM

JEMENSKA POT

v boju za gospodarsko neodvisnost

Brdo, 27. decembra.

"Odkritosrečno Vam rečem: Ko sem prispel v Jugoslavijo, nisem pričakoval, da bom videl toliko krasnih in zame novih stvari. Vaši ljudje in voditelji, s katerimi sem govoril, in preprosti ljudje, ki sem jih srečeval v to- varnah, so tako čudovito odkri- tosrčni in neposredni ter tako neizumetnični, da smo si lahko odkrili srca kot prijatelji med prijatelji. Verjemite mi, da prihajajo te besede naravnost iz srca. Rad bi se še enkrat zahva- lil jugoslovanskim narodom za gostoljubje, ki nas je vse globo- ko ganilo."

Prek Vas bi se rad zahva- lil vsem jugoslovanskim novinar- jem, ki so nas spremljali na naš- nem potovanju in ki so se ne- nehno zanimali za moje delo in moje ljudstvo.

In ne da bi čakal, da bi pre- vedli moje običajni odgovor, je pripomnil:

— Vem, da porečete, da je to vaša dolžnost. Toda nam je zme- rom znova prijetno, ko slišimo, da se kdo zanima za našo deže- lo in naše ljudstvo. Predolgo so nas imeli za majhne, predolgo so mislili, da živimo na zapečku.

Vtem ko je princ to govoril, sem se spomnil, da je zmerom našel kako lepo besedo za ljudi, s katerimi je prišel v stik. Te besede so bile vedno izgovorjene v živahnem, bogatem arabskem jeziku. Visoka, močna postava v dolgem črnem kaftanu z jataga- nom za vezenim pasom, lep obraz, velike oči, katerih živahnost ti da slutiti del smisla tistega, kar govori že pred prevodom iz jezika, v katerem ne zna nobe- ne besede. In za to dobrotljivi- vostjo stoji močna postava iz se- danjega Jemena.

"Računamo z našimi pogoji"

— Jemen gleda na svojo zuna- njo politiko skozi prizmo lastnih

razmer — je rekel princ El Badr. — Jemen se bori, da si zagotovi mir in svobodni razvoj. V tej smeri deluje tudi v mednarodni politiki in v svoji politiki do dru- gih narodov. Največ sodelujemo z arabskimi deželami in sicer s ti- stimi, ki se bore za svojo narodno neodvisnost. Tako bomo ravnali tudi v prihodnje in si prizadevali, da bomo kar najbolj vplivali na to, da bi tudi druge dežele ubrale to pot.

Kar tiče svetovno politiko, je težko zavzeti togo gledišče o ka- teremkoli dogodu, ker je težko predvideti njegov konec. Vsa- dan se dogajajo nove stvari, vsak dan nastajajo novi problemi, ki spreminjajo včerajšnji položaj. Poglejmo na primer samo zadnje dogodke, pariško zasedanje Atlantske zveze, vztrajanje na raketnih oporiščih in trmoglavo nadaljevanje poskusov z atom- skim orožjem.

Vzlic tem stvarim, ki porajajo nov strah, pa Jemen veruje v vest človeštva. Glede pomiritev se v največji meri zanašamo na OZN, ki je v njej naša delegacija zelo dejavna.

Naravna bogastva

— Jemen je zdaj v glavnem še kmetijska dežela — pravi El Badr. — V kmetijstvu pa ne more biti velikega napredka, če se kmetij- stvo in industrija ne razvijata vzporedno. Zda se na zelo široki podlagi lotevamo proučevanja na- ših naravnih bogastev, da bi do- bili viro za našo bodočo industrijo. Razen rudnika železa (z nad 60 % železa v rudni) gradimo železarno in jeklarno. Seveda morate ta in- dustrijska podjetja meriti z našimi merili, ker ne bodo tako velika, kakor so vaša. Naše možnosti so skromnejše. To so za zdaj naša najvažnejša industrijska po- podjetja. Razen tega gradimo indu- strijo za predelovanje rib in za konserviranje sočivja ter tovarno vžigalic.

Na področju kmetijstva si pri- zadevamo, da bi kar najbolj na- predovali. Najprej je na vrsti zgraditev jezov in naprav za umet- no namakanje, potem pa bomo zgradili tovarno kmetijskih stro- jev. Večje stroje in traktorje bo- mo skrajja uvažali iz tujine.

Nafta — težavno vprašanje

Po zadnjih raziskavah je Je- men bogat z nafto. To naravno bogastvo leži za zdaj malone še nedotaknjeno v jemenski zemlji.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Jemenski prestolonaslednik El Badr in predsednik Ljudske skupščine Miha Marinko sinoči v ljubljanski Operi

Dodatne dobave kmetijskih presežkov ZDA

Beograd, 27. dec. (Tanjug). — V Beogradu je bil danes podpisan sporazum med jugoslovansko in ameriško vlado, na podlagi ka- terega bodo ZDA dobavile Jugo- slaviji pšenico in bombaž v vred- nosti 7,5 milijona dolarjev. Te dobave bodo dodatek k dobavam na podlagi sporazuma z dne 3. no- vembra 1956.

Dobave kmetijskih presežkov na podlagi tega dodatnega spora- zuma kakor tudi že opravljene dobave pšenice, bombaža, masti, jedilnega olja in loja v vrednosti 98,3 milijona dolarjev po spora- zumu z dne 3. novembra 1956 po- tekajo na podlagi zakona o pospe- ševanju prodaje kmetijskih pri- delkov ZDA. Skupna vrednost kmetijskih presežkov na podlagi obeh sporazumov znaša 105,8 mi- lijona dolarjev.

Sporazum sta podpisala ame- riški veleposlanik James Riddle- berger in podsekretar v državnem sekretariatu za zunanje zadeve dr. Vladimir Velebit.

VREMENSKA NAPOVED

za soboto, 28. decembra

V notranjosti pretežno lepo vreme, v nižjih legah megla, ki se bo v neka- terih krajih zadrževala ves dan. Na Pri- morskem sprva še nekoliko oblačno. Temperatura ponoči v krajih z meglo do -4, v krajih jasnega vremena do -8. Na Primorskem do +1; najvišje dnevne temperature v krajih z meglo do +1, v legah lepega vremena do +6. Na Pri- morskem do 9 stopinj C. Se nevarnost poledice.

Stanje vremena

Frontalna motnje se v valovih pom- kajno proti severni Evropi, medtem ko je južna Evropa še pod vplivom po- dročja visokega zračnega pritiska, ki vzdržuje pri nas lepo vreme. V Sredo- zemlju pa se je zgradilo področje niz- kega zračnega pritiska, ki vpliva na Primorje z delno oblačnostjo.

janju in krepitvi miroljubnega sodelovanja ter prijateljskih stikov med Jugoslavijo in Jemenom. Jemenski princ se je predsedniku Titu zahvalil za visoko odlikova- nje v svojem imenu in v imenu jemenskega naroda.

Predsednik Tito in njegova so- pruga sta potem priredila jemen- skemu gostu kosilo, na katerem

SEJA ZVEZNE KOMISIJE ZA JEDRSKO ENERGIJO

Posebna skrb izkoriščanju jedrske energije na raznih področjih gospodarstva in zdravstva

Beograd, 27. dec. — Včeraj je bila seja Zvezne komisije za jedrsko energijo, ki ji je predsedoval predsednik Komisije Aleksander Ranković. Na seji so govorili o doseganjih uspešnih dela, doseženih na tem področju v naši državi, ka- kor tudi o osnovnih nalogah in smernicah za delo v pri- hodnjem letu.

IZ GOVORA
ALEKSANDRA RANKOVIĆA

Predsednik Aleksander Ran- ković je v uvodnem govoru, v katerem je podal splošen pregled dela na področju jedrske ener- gije, med drugim dejal: Minilo je skoraj deset let, odkar so se začela naša prva dela na po- dročju jedrske ved. V tem obdobju so bili doseženi številni uspe- hi, ki so jih spremljali znatni napori in težave. Predvsem so se usmerili na ustvarjanje mate- rialne podlage za razvoj jedrske znanosti: vzgojo kadrov, za nji- hovo samostojno znanstveno de- lo ter uporabo jedrske energije. Zda deli pri nas na področju jedrske energije 600 strokovnja- kov s fakultetno izobrazbo in približno prav toliko s srednje- tehnično izobrazbo, skupno pa imamo skoro 2000 znanstvenih sodelavcev in ostalega tehnične- ga osebja. Z znanstveno-raz-

iskovalnim delom se ukvarjajo inštituti »Boris Kidrič« v Vinči, »Rudjer Bošković« v Zagrebu in »Jožef Stefan« v Ljubljani.

Samo letos in lani so objavili naši znanstveniki v domačih ali tujih časnikih skoraj 300 izvir- nih znanstvenih del s področja jedrske energije. V minulem ob- dobjju so bila raziskovanja usmerjena tudi na urejanje posa- meznih važnejših problemov, ki so neposrednega pomena za delo z jedrskimi surovinami in reak- torji. Osvojili smo tudi celo vr- sto sodobnih metod v delu. Šte- vilne laboratorije smo opremili s sodobnimi napravami in stroji. Med številnimi napravami, ki so jih konstruirali naši znanstveni- ki, je treba zlasti omeniti ciklo- tron Van de Grafa, separator izotopov in druge. Najvažnejši je nedvomno naš prvi reaktor, ki ga gradimo na podlagi pogodbe s Sovjetsko zvezo in bo predvi-

doma dograjen konec leta 1958. Investicijski program Zvezne ko- misije za jedrsko energijo dolo- ča tudi zgraditev naprav in la- boratorijev za učinkovito izkori- ščanje reaktorja, ki bodo hkrati omogočili razvoj nekaterih za iz- koriščanje jedrske energije važ- nih panog znanosti in tehnike. Naše delo bo s tem močnejše usmerjeno na praktično izkori- ščanje jedrske energije.

Ustanovili smo več centrov za uporabo radioaktivnih izotopov, tako štiri centre za zaščito pred sevanjem, pet centrov za upora- bo radioaktivnih izotopov v me- dicini in štiri centre za industrijs- ko defektoskopijo. Okrog 40 ustanov in podjetij v naši državi uporabljajo radioaktivne izoto- pe. Začenjajo se tudi študijske priprave z namenom, da bi se tu- di mi usposobili za izkoriščanje jedrske energije kot pogonskega sredstva v pomorskem prometu.

Zavedamo se tudi važnosti so- delovanja z drugimi deželami. Z razvojem tega sodelovanja ho- postala jedrska energija zares od- ločilni činitelj v razvoju družbe in okrepitvi miru. Naše sodelo- vanje poteka na splošno v duhu politike, ki jo uveljavlja naša

dežela v smeri medsebojnega ra- zumevanja med narodi in ohrani- tve miru na svetu. V tej zvezi je važna tudi ustanovitev Med- narodne agencije za atomsko energijo.

Aleksander Ranković je po- tem govoril tudi o šolanju ka- drov za jedrsko energijo. Pouda- ril je potrebo po sposobnih stro- kovnih kadrih. V prihodnjem ob- dobjju bo posebna skrb posveče- na nadaljnjemu razvoju jedrske znanosti in izkoriščanju jedrske energije na raznih področjih go- spodarstva in zdravstva. Celotno naše delo na področju jedrske energije bo še nadalje usmerje- no na to, da bi jo izkoriščali iz- ključno v mirnodobne namene ob razvoju mednarodnega sodelova- nja, za blaginjo ljudskih množic.

Nato je direktor Direkcije za jedrske surovine Miladin Radu- lović poročal o delu z jedrskimi surovinami, inž. Ljubomir Bar- barić in inž. Salom Suinja pa sta podala poročili o znanstveno-raziskovalnem delu in o uporabi jedrske energije. Sekretar komi- sije Slobodan Nakicenović je podal predlog plana in programa za leto 1958. Nato se je razvila razprava.

Pred dokončno izdelavo

— spjel odlok o spremembah odloka o Slovenskem narodnem gledališču v Ljubljani, s katerim se vsklaja odlok iz leta 1956 z zakonom o poklicnih gledališčih iz letošnjega leta;

— imenoval predsednika Sveta za znanost LRS in tisti del članov, ki jih imenuje Izvršni svet v tridesetčlanski Svet za znanost LRS. Imenovani so bili: za predsednika član Izvršnega sveta tov. Milko Goršič ter za člane: univ. prof. dr. Jože Goričar, direktor veterinarskega znanstvenega zavoda dr. Marjan Pavšič, direktor geološkega zavoda LRS ing. Danilo Jelenc, univ. predavatelj na ekonomski fakulteti v Ljubljani Franc Černe, sodelavec tekstilnega inštituta v Mariboru ing. Jože Kolarič, direktor Zavoda za gospodarsko planiranje LRS ing. Viktor Kotnik; univ. docent na medicinski fakulteti v Ljubljani ing. Dušan Stucin, univ. prof. dr. ing. Roman Modic, direktor tovarne avtomobilov v Mariboru ing. Stojan Perhacev, sodelavec

inštituta »Jožef Stefan« v Ljubljani ing. Milan Osredkar, direktor zavoda za raziskavo materiala in konstrukcij LRS ing. Viktor Turnšek in univ. prof. dr. Alojzij Vadnal. Član Sveta je po svojem položaju tudi vsakokratni sekretar za kulturo, prostvo in znanost;

— imenoval Vlada Majhna za predsednika Sveta za šolstvo LRS;

— vzel na znanje poročilo gospodarskega odbora Izvršnega sveta o potrebi po reorganizaciji kmetijskih selekcijskih posestev Cernele, Beltincev, Radelj, Loč, Bresterne in Ponovič, v katerem se predlaga, naj se selekcijsko posestvo Cernele vključi kot samostojen zavod v sklop kmetijskega inštituta pri Glavni zadrugi zvezi Slovenije, ostali pa naj se kot finančno samostojni zavodi likvidirajo in organizirajo kot samostojna podjetja;

— razrešil na lastno željo dolžnost sekretarja za zdravstvo tov. Lojzeta Piškurja, ker bo prevzel mesto sekretarja univerze v Ljubljani.

Razprava o televiziji in proračunu

Ko je uvodoma poročal direktor Radia Ljubljana France Petrovšek o dosedanjem delu slovenske televizije, o načrtih, programu in problemih te nove zvrsti kulturno politične dejavnosti pri nas, je omenil predvsem trije momentov: enotno televizijsko mrežo v Jugoslaviji, vprašanje televizijskih oddajnikov in vprašanje televizijskih sprejemnikov. Poučaril je, da je uspešno delovanje televizije brez širokega sodelovanja posameznih kulturnih, političnih, gospodarskih in drugih enot nemogoče. Izkušnje v tujih državah pričajo, da se obnesejo televizijske mreže za večje področje, nikakor pa za ločene televizijske postaje. V Jugoslaviji bodo predvidoma trije televizijski centri. Delež Ljubljane v skupnem enotnem televizijskem programu bo približno enak deležu Zagreba in hkrati nekoliko manjši od Beograda. Ljubljana se bo vključila z rednimi oddajami v jugoslovanski program spomladi prihodnje leto, ko bo do konca februarja dobila vsa potrebna tehnična oprema.

V pojasnilu k proračunu je predsednik Kocjančič omenil najprej, da so proračunski izdatki in krediti za leto 1958 isti kot za leto 1957 in da je upoštevana le razlika pri osebnih izdatkih, kar gre na račun povišanja plač, nato pa osvetlil nekatere negativne strani proračunske politike. Slabost se kaže, kot je dejal, predvsem v dejstvu, da padajo krediti za operativne in funkcionalne stroške, nujno pa bi bilo, da bi ustanove lahko v redu opravljale svoje osnovne dolžnosti, dvigati funkcionalne izdatke. Kritično je to zlasti, ker so je struktura nekaterih kulturnih ustanov v zadnjih letih bistveno spremenila, tega bistvenega premika pa ni opaziti v proračunu. Zlasti kritične so postavke v letošnjem proračunu subvencija filmu, brez katere ni moč voditi pravilne filmske politike, subvencija založništvu in subvencije ustanovam: Narodni galeriji, Narodnemu muzeju, Moderni galeriji in Zavodu za spomeniško varstvo.

Potem, ko je Svet poslušal in odobril poročilo dr. Rupla o delu komisije za pospeševanje založništva, je sprejel še pravilnik Sklada LRS za pospeševanje založništva in pravilnik Sklada LRS za pospeševanje kulturne dejavnosti. Dvoje točk dnevnega reda današnje seje in osnutek zakona o varstvu spomenikov pa je preložil za prihodnjo sejo.

Tov. Perovšek je v razpravi o televiziji izrazil upanje, da bo program naše televizije, za katerega je v tujini precej zanimanja, sčasoma boljši, kot ga imajo nekatere tuje države. Poudaril pa je, da je nujno, da prav v tej eksperimentalni fazi jugoslovanske televizije, ko obstajajo nevarnosti finančnih težav, ko gre še bolj za tehnično dovršenost izvedb, maksimalno podpro televizijo vse kulturne institucije. Te naj bi smatrale, kot je kasneje v razpravi dejal predsednik Kocjančič, eksperimentalno fazo televizije kot del svojega rednega dela in naj ne bi nastajala pri tem kot glavna razna materialna vprašanja. To, toliko bolj, ker vse slovenske kulturne institucije žive od prispevkov, ki jih daje družba, in imajo torej do družbe tudi dolžnosti in obveznosti. Pa tudi drugače, zaradi posredovanja dosežkov posameznih kulturnih ustanov ljudem izven Ljubljane in mimo teh tudi svetu — televizija je pač najkrajša in najcenejša pot, da predstavljamo našo umetnost svetu — je nujno, da se vse kulturne ustanove vključijo v kulturno politične naloge televizije.

Svet za kulturo in prosveto je pozdravil ustanovitev slovenske televizije kot novega in pomembnega kulturno političnega činitelja ter sprejel predlog, da pozove šole, ustanove, podjetja, gostinske obrate, naj si preskrbe televizijske sprejemnike, da bi se krog televizijskih gledalcev razširil, obenem pa sprejel tudi predlog za Zvezni svet za kulturo, naj bi se ukinila carina na uvoz televizijskih sprejemnikov.

Kot drugo točko dnevnega reda je Svet za kulturo in prosveto obravnaval proračun in negospodarske investicije za kulturne ustanove za leto 1958. Razprava o proračunu je znova pokazala na nekatere kritične postavke v proračunskem predlogu, zaradi katerih obstaja resna nevarnost, da posamezne kulturne ustanove ne bodo v prihodnje mogle v polni meri opravljati svojih osnovnih nalog.

Melo ustajanja delavcev in vodilnega kadra, zlasti pa direktorja prednosti, ki jih zelo dobro pozna po izmenjavah direktorjev niso rešile teh pogostih sprememb so temveč dogajajo v največjih podjetjih. Večina gospodarskih organizacij je tudi izmenjalo svoje direktorje. Po podatkih zavoda za statistiko je bilo sicer najmanj 9,3 % direktorjev. Skoraj polovica je bila torej izpostavljenih, ki jih povzročijo spremembe na žajih.

Razlogi za to so različni. Nekateri svojim delom in ukrepi otežujejo in stvar pride tako daleč, da nastane njihovega obstoja v delovnem kolektivnem zamenjanih direktorjev lastni zaradi malomarnosti, 10,5 % darskega kriminala itd. Razumljivo je tudi izmenjavo aktivne vloge sledim, ki nastanejo zaradi pomanj. Toda te spremembe tudi mnogih podjetjih izbiri direktorjev vse pozornosti in da pozneje niso direktorjev in na poslovanje podjetja, da so lani predlagali zamenjati ljudski odbori (58,8 %), organi sind. (19,7 %), delovne kolektivi (10,1 %), nize (3,6 %) itd. Se bolj pozitivno je, da ti organi, ki so lani bili polni odgovorni za poslovanje svojih čina intervencij je sledila šele po bilo nakopičilo že veliko problemov, treba storiti nujne ukrepe.

Razen takšnih izmenjav direktorja sledica njihovega dela (ali prehoda) položaj v večjih podjetjih se še z resda neprimerno redkeje, da pa nja s svojimi gledišči in ukrepi odloži direktorjev, to se pravi, da v konkretnih ukrepih otežujejo direktorja kot vrhovnega voditelja, se spravljajo v položaj, da pakto masovite in neupravičene, da se Događa se tudi, tako takšni trinitki - da lahko tudi ljudski odbori na politiko in neupravičeni in vplivajo na položaj direktorjev.

In vendar vzlic mnogim objgom vprašanju stalnosti direktor niso posvečali ustrezne pozornosti ba iskati v veliki meri v pomanjrtane politike izbre, usamljenj

Več pristojnosti občinam

Ljubljana, 27. decembra. — Danes sta se sestala zakonodajna odbora republiškega zbora in zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS ter obravnavala in sklepala o osnutku zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov. Oba odbora, ki sta se sestala na skupni seji, sta zakonski osnutek sprejela. Včeraj je o istem zakonskem osnutku sklepal odbor za organizacijo oblasti in uprave ter ga prav tako sprejel. Zakonski osnutek bo predložen Ljudski skupščini na zasedanju, ki bo v ponedeljek, 30. t. m.

zvoji komunalnega sistema
jnost, da se komunalna sa-
rava ugotdi, sta že dalj časa
vala obsežnejši prenos pri-
stnosti od krajin na občinske
e, kot je bil določen v zve-
n republiškem zakonu o pri-
stnosti občinskih in krajin
kih odborov iz leta 1955. Zla-
očna je bila zahteva, naj bi
ne imele najmanj tolikšno
jnost na področju urejanja
nalnih zadev, solstva in pro-
kacije so imele prejšnje
e s samostojnimi pravicami
področju gospodarstva in raz-
inspekcijske pa naj prenese-
mo vse neposredno ureja-
medsebojnih razmerij gospi-
stnih organizacij in državlja-
nasproti družbeni skupnosti.
zakonskih predpisih, izdanih

po letu 1955, so te pristojnosti upoštevane, vendar je bilo treba revidirati tudi zakone o pristojnosti, ki so urejali pristojnost v zadevah iz predpisov, izdanih pred letom 1955. Zvezna ljudska skupščina je tak zakon že izdala in ga bodo začeli uporabljati 1. januarja. Zato je potrebno revidirati tudi republiški zakon.

Osnutek novega zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov obsega dokajšnje povečanje občinskih pristojnosti zlasti na področju kmetištva, gozdarstva, komunalnih zadev, lovstva in ribištva. Osnutek zakona obsega v celoti zadeve, ki so bile urejene z republikliskimi zakoni in z uredbami z zakonsko močjo, izdanimi do 14. julija 1955, to je do dneva uveljavitve zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov. Izmed zakonov, izdanih po uveljavitvi prejšnjega zakona o pristojnosti, so v osnutku omenjene le tiste zadeve, v katerih so predlagane spremembe dosedanje pristojnosti, bodisi da se predlaga prenos z okraja na občino, bodisi da se spreminja pristojnost posameznih organov ljudskih odborov.

V pristojnost občinskih ljudskih odborov po osnutku novega zakona sodi vse neposredno ukrepanje glede splošnega ljudskega premoženja, razen tistega, ki ga

Tečaji za kmečka dekleta

Beograd, 7. dec. (Tanjug). Pod predsedstvom dr. Pavla Gregorića je bil danes v Beogradu plenarni sestanek Centralnega odbora Rdečega križa Jugoslavije.

tečaji za kmečko mladino še uspešnejši, so predlagali, naj bi se še bolj razvilo sodelovanje med zdravstveno službo in organizacijami Rdečega križa, ker same organizacije brez zdravstvene službe ne morejo zagotoviti zadostnega števila učnega kadra. Predlagali so, naj bi pri Centralnem odboru ustanovili središče za metodologijo dela s kmečkimiz dekleti, ki bi proučevalo oblike dela in jih priporočalo organizacijam Rdečega križa. Centralnemu odboru so svetovali, naj bi s štipendijami zagotovil učne kadre za tečaje prek šole za socialno delavce.

Udeleženci plenarnega sestanka so poudarjali potrebo, da bi okrajni in občinski odbori denarno podpirali organizacije Rdečega križa, da bi lahko bolje izpolnjevale svoje naloge.

Na koncu so podelili zlate kolajne priznanja predsedniku Rdečega križa dr. Pavlu Gregoriču, generalni tajnici dr. Olgi Milošević in monsignoru Svetozaru Rittigu.

Pomen stalnosti direktorja v podjetju

rektorskega kadra. Zato v okviru vseh proučevanj in obravnavanj problema kadrov, potrebnih za naše gospodarstvo, tudi to vprašanje zasluži, da ga temeljiteje proučimo.

SISTEM NAGRAJEVANJA

Glede nagracjevanja direktorjev so gledišča različna. Vsekarj so se nekateri prejšnji primitivistični nazori glede njihovih plač in gesla »enaki delodolce« preživeli. In vendar se doklikrat dogaja, da je ob potrjevanju tarifnih pravilnikov najbolj zivahna razprava, ko gre za dololce tarifne postavka, ki vpliva na vno mesto direktorja. Vendar, če sami direktorji nastopajo z raznimi zahtemi, da bi dosegli dvimiso tarifno postavko. V tem pogledu se mnogi ne ozirajo na to, da mora biti tarifna postavka v skladu z njihovo strokovno izobrazbo, s problematiko podjetja, z njegovim položajem na trgu, s tarifnimi postavkami direktorjev ustreznih gosposarskih organizacij itd. Razprava se suče tudi okrog vprasanja, ali mora imeti direktor kot glavni voditelj podjetja navijšo tarifno postavko, ali ne, ne glede na to, ali je tudi on sam najvišji ali drugi direktor, če ima kak ugleden strokovnjak izrednih sposobnosti ali posebnega interesa za delo podjetja višjo tarifno postavko kakor direktor. To najbolj potrjuje praksa podjetja in ugled direktorjev v podjetjih, kjer je stvar urejena tako. V nekaterih primerih posamezniki vztrajajo na višji tarifni postavki direktorja, ne zato, ker so prebrščani, da je to potrebno in upravičeno, marveč zato, ker dololcijo pri sestavljanju tarifnih pravilnikov razpore in razmerje med plačami direktorja in delavcev, da nastane posledice zvišanja postavk voditeljev podjetij tudi zvišanje ostalih tarifnih postavk.

RAZLIČNA MNENJA O TARIFNEM PRAVILNIKU

Razen različnih mnenj o višini tarifnih postavk so različna tudi mnenja o višini velikih prejemkov in njihova sestava. Eni menijo, da bi moral skupna prejemke zvišati, tako, da bi zvišanje tarifnih postavk ne povzročilo prevelikega povečanja razpona med sedanjimi tarifnimi postavkami znotraj gospodarske organizacije, posebej zvišati tarifne postavke direktorjev. Drugi menijo, da bistvo ni v razponih, ker so sprito sedanjih možnosti politike nagajevanja bolj ali manj izpolnjeni. Bistvo je v razpnu med deleži vzpodbude in tarife. Če bi se bolj ali manj udeležena stvar, a katero računajo, kadar žanje

podjetje povprečne uspehe - v krepitvi vloge premije, ki naj bolj vzpodbudno vplivajo na diskontorije in ostali vodilni kader v smeri boljše organizacije dela, o okenomitnosti dela, storilnosti in rentabilnosti.

Tarifne postavke ne morejo imeti vloge takšne močne vzpodbude - ne glede na določeno vlogo, ki jo ima višina dobička oziroma dohodka podjetja. Zato bi morale imeti v sestavi velikih dohodkov premije neprimerno važnejše mesto kakor doslej. Da pa bi moglo premije izpolniti to vlogo, bi bilo treba premijski sistem določati na podlagi konkretnih, natančnih in globljinj preučevanj in odgovornosti. V dobro sestavljenih premijskih pravilnikih bi morali imeti diskontorije ostali voditelji ter vsi drugi delavci in uslužbeni jasno perspektivo, s čim lahko zanesljivo računajo, če izpolnijo v pravilniku določene pogoje. Zlasti važno je - kadar slone premije na objektivnih kriterijih - da so ljudje na delovnih mestih, za katera velja pravilnik o premijah, prepričani o dosledni uporabi odobrenega pravilnika.

Kakor mora biti dovolj obsežen pravilnik, da bo zainteresiran na delu in da bodo delavci, prepričani č trajanju norme oziroma o tem, da se bo uporabljala, dokler se ne spremenje pogoj, ki so veljali takrat, ko je bila določena. Prav tako morajo biti tudi uslužbeni, za katere velja premijski pravilnik, prepričani, da bodo doseženi uspehi premirani brez sleherni naknadne intervencije in objektivnih kriterijev, revizije in podobno. Še takšno objektivnost in ostanki kadri v večji in bolj odgovorni meri, kot so bili na problemne podjetji ne samo med delom, marveč tudi v svojem prostem času. Najbrž bi se namesto, da opravljaajo razne honorarne posle, posvetili delu za čimvečje uspehe v svojem pod-

jetju. Pri tem so pofarmovna višina in sestava celotnih premkov in plača preneha ne izključuje proučevanja višine tarifnih postavk direktorija in podjetja in vprašanje razpisa tarifnih postavk znotraj gospodarske organizacije. S pravilno politiko tarifnih postavk bomo v veliki meri prispevali k analitični presoji delovnih mest. S takšno sestavo želimo zagotoviti samo večjo vzporedbo in se tako izognemo pomanjkanju osebnih skupnih dohodkov z doseženimi uspehi.

Drugega pa ima v okviru problematike naše politike nagrajevanja svoje določeno mesto tudi vprašanje direktorskih plač. Bolj celovito in dalje proučevanje te problematike bo omogočilo tudi solidno konkretno politiko na tem področju.

OD NAČELNIH STALIŠČ DO PRAKSE

Razprava o novih oblikah dela higienske službe v Sloveniji

Splošna usmerjenost naše zdravstvene politike v preventivno varstvo je že nekaj let sem narekova organizacijske spremembe v ustanovah, kot so 'higieniski zavodi'. Vsebina dela teh je prerasla tradicionalne oblike iz časov, ko so bile podobne ustanove edine postojanke preventivnega varstva. Zelo zanimivo razpravo, ki se je o tem razvila na zadnji seji Republiškega sveta, smo pravzaprav pričakovali že dalj časa, to tembolj, ker je povsem jasno, da so novi odnos v socialistični ureditvi bistveno spremenili koncept medicine s tem, da so ji dali možnost celostne medicinske oskrbe.

Cep rav še ni bilo mogoče sprejeti, dokončnih sklepov o tem, kako naj bi organizacijsko dopolnili higiensko službo, je najvišji republiški zdravstveni organ vsaj glavnih črtah nakazal smer bodočega razvoja. Člani Sveta so bili soglasni, da je treba osvojiti take oblike higienskega dela, da ne bi higienska služba ločeno od ostalega zdravstva reševala preventivne probleme. Nasprotno! Njena naloga bo, voditi celotno preventivno politiko v sodelovanju z vsemi področji zdravstva, ki so preventivno delo že itak vključila v svoj program. Posebna komisija bo zato pregledala možnosti, kako to splošno prizadevnost koordinirati. Verjetno bodo pri CHZ osnovali posebni organ, v katerem bodo delali predstavniki z najrazličnejših področij zdravstva. Prek določenih organizacijskih oblik pa bo najnujno to koordinacijo prenesti na vzvod na vse zdravstvene ustanove na terenu.

Lahko rečemo, da pomeni začetek razprave o tem prelomnici v vodenju zdravstvene politike, prehajamo od načelnih stališč o važnosti preventive na oblike dela, ki naj ta stališča uveljavlja v praksi. Pri iskanju novih poti bodo sodelovale najrazličnejše zdravstvene institucije, Zdravniško društvo, Univerza, zdravstvene ustanove itd., Svet pa bo sklical tudi širšo konferenco, da bo moč vskladiti stališča, ki naj odredijo novo mesto higienski službi.

Na tej seji so obravnavali še spremenjene predloge za proračun, hkrati pa se je to pot Sveti poslovil od dolgoletnega sekretarja za Lojzeta Piškurja, ki odhaja na novo službeno mesto. Ob tej priložnosti je predsednica Sveta Olga Vrabličeva poudarila njegove zasluge in uspehe za razvoj zdravstva.

Gradbeni center bodo ustanovili

Prva seja Strokovnega sveta Izvršnega sveta LRS za stanovanjsko izgradnjo

Ljubljana, 27. decembra. — Danes dopoldne je imel v prostorih Izvršnega sveta svojo prvo sejo Strokovni svet Izvršnega sveta za stanovanjsko izgradnjo, ki je bil ustanovljen z uredbo Izvršnega sveta LR št. 13. novembra letošnjega leta, kot njegov posvetovalni organ. Naloga novo ustanovljenega Sveta je, da proučuje in obravnava posamezna vprašanja s področja stanovanjske izgradnje, kot so: stanovanjske zadružništvo,

družbeno upravljanje, sistem finansiranja in racionaliziranja graditve stanovanjskih in poslovnih zgradb. Tako široko področje bodočih nalog Sveta je nujno narokovalo tudi izbiro njegovih članov, saj so zastopane vse tiste organizacije in organi, ki lahko tako ali drugače prispevajo k boljšemu urejanju stanovanjskega vprašanja.

Člani so na svoji prvi seji razpravljali o poslovniku Sveta, o ustanavljanju in vlogi takih organizacij, ki bi prevzele vlogo investitorjev s tem, da bi združile razne manjše investicije za stanovanjsko gradnjo ter le-to tudi operativno vodile in jo študijsko proučevale. Take organizacije so sicer že v naših večjih mestih (na primer zavodi za stanovanjsko izgradnjo), vendar bi jim bilo treba dati enotnejšo obliko. Nato so razpravljali še o nekaterih priporočilih Sveta operski industriji za izdelavo posameznih oprečnih proizvodov in industriji za izdelavo kopalnih kadi. Na koncu pa so govorili še o ustanovitvi gradbenega centra, ki bi imel nalogo, vklajati odnose med potrošniki in gradbeno industrijo ter da obevša potrošnike o razpoložljivem gradbenem materialu.

M. G.
Zaradi poledice dve nesreči
na istem mestu

Ljubljana, 27. dec. Okrog sedme ure zjutraj je prišlo v Medvodah do hujše prometne nesreče, ki na srečo ni zahtevala človeških žrtev. Proti Ljubljani pripeljal avtobus podjetja »Transturisti iz Skofje Loke. Pri hiši št. 1 v Medvodah je cestar skupno s svojima hčerama, ki sta s seboj imeli dve kolesarski poredici, na desni strani ceste pa je imel voz, na katerem je bil sedel mladenič. Ko se je avtobus približal vozu in ga hotel obiti, je voznik nenadoma zagledal, da mu prihaja nasproti neko drugo vozilo. Naglo je zavril, vendar je zaradi zaviranja avtobus zanesel in se zapeljal s prednjim delom v zadnji del voza. V avtobusu je nastala le manjša materialna škoda.

Nekaj minut kasneje pa je prav tak v smeri proti Ljubljani pripeljal tovornjak, ki ga je vozil F. K. Vozil je precejšnje hitrostjo in je imel nalaganje zaboje s praznimi steklenicami. Ko je zagledal na cesti ljudi, ki so stali ob robu avtobusa, je ostro zavril, tako da se je tovornjak obrnil na vrh kolesa in se obrnil za 180 stopinj, nakar se je vrnil na cesto po nasipu in se prevrnil tak, da je bil obrnjen s kolesi navzgor. Pri tem pa je k sreči odnesel voznik le manjše telesne poškodbe, medtem ko

IZJAVE PRINCA EL BADRA NAŠEMU DOPISNIKU

JEMENSKA POT

(Nadaljevanje s 1. strani)

Moji ministri so na podlagi raziskav ugotovili, da so zaloge nafte zelo bogate — je nadaljeval prestolonaslednik. — Spričo teh rezerv smo povabili neko nemško podjetje, naj se loti raziskav. Ugotovilo je, da je v naši zemlji nafta, toda njegovih pogojev za njeno črpanje nismo mogli sprejeti. Potem smo povabili neko ameriško podjetje. Pogajanja so se zavlekla in podjetje je postavilo pogoje, ki jih naša vlada nikakor ni mogla sprejeti. Vzlic temu še nadalje proučujemo možnosti, kako bi izkoriščali našo nafto. In čakamo na ljudi, ki bi se zadovoljili s sprejemljivimi pogoji.

Jemenski študentje pri nas

Ko je prestolonaslednik El Badr govoril o prizadevanju njegove vlade, da bi se zboljšalo življenje jemenskega ljudstva, je

opozoril, kako težaven je problem Jemena na področju šolstva in izobrazbe.

Tu zadevamo na veliko oviro, namreč na pomanjkanje kadrov. Zato se je vlada odločila najprej za to, da bi šlo večje število mladih ljudi študirat na srednje strokovne šole in na fakultete v tujini. V Egipt smo poslali doslej kakih 400 dijakov in študentov, na Češkoslovaško, v Vzhodno Nemčijo, ZDA, Britanijo in Italijo pa še 100. Ko bodo končali študije, bo pomanjkanje kadrov pri nas nekoliko omiljeno. Prav tako nameravamo poslati nekaj dijakov in študentov v Jugoslavijo. O tem smo se z vašo vlado že sporazumeli.

Cas za odhod se je približal. Prestolonaslednik El Badr je še enkrat izrazil občudovanje vsega, kar je videl v Jugoslaviji, in se znova zahvalil za gostoljubje.

D. Simić

Poglavitna je skrb

za mirno urejanje mednarodnih problemov

Še enkrat vprašanje ameriških vojaških dobav — Pomen jemenskega obiska

Beograd, 27. dec. (Tanjug). — Predstavnik državnega sekretariata za zunanje zadeve Jakša Petrić je na današnjem sestanku z novinarji izjavil, da je v govoru prvega sekretarja CK KP SZ Nikite Hruščeva na seji Vrhovnega sovjeta in v resoluciji Vrhovnega sovjeta ZSSR »več predlogov o obravnavanju in ukrepanju v raznih mednarodnih problemih, kar presojamo pozitivno.«

»Pričakujemo,« je dejal, »da bodo vse vlade na svetu pripravljene proučiti določena vprašanja, zlasti tista, ki se jih to neposredno tiče, in da bodo stavile v zvezi z njimi predloge v duhu medsebojnega sodelovanja, da bi našli tiste konstruktivne izhode, ki so zdaj dosegljivi in medsebojno sprejemljivi, kar bi bil pomemben prispevek k uveljavitvi miru na svetu.«

Petrić je zanikal vesti nekaterih zahodnih agencij, ki so poročale, da so se začela med ZDA in Jugoslavijo pogajanja o nadaljevanju nekaterih zaostalih dobav vojaškega materiala. Omenil je, da je državni sekretar za narodno obrambo Ivan Gošnjak o tem izbrpno govoril na zadnjem zasedanju Zvezne ljudske skupščine in opozoril na skupno poročilo vlad ZDA in Jugoslavije, v katerem je jasno rečeno, da je bil dosežen sporazum o opustitvi vojaške pomoči.

Potem je komentiral zadnja govora predsednika Eisenhowerja in zunanjega ministra Dullesa po televiziji po njuni vrnitvi s pariskih zasiedanj NATO: »Zeleli bi, da bi prihodnost pokazala, da je v teh govorih bistven tisti del, ki se nanaša na pripravljenost, da bi se pogajali o perečih mednarodnih problemih in da bi jih miroljubno uredili.«

Na vprašanje, ali lahko potrdi vest, da je »Jugoslavija ponudila gospodarsko pomoč Indoneziji, je odgovoril, da se gospodarski stiki med našo deželo in Indonezijo razvijajo ugodno in da so dobili posebno vzpodbudo ob nedavnem obisku podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Svetozarja Vukmanovića v Indoneziji.

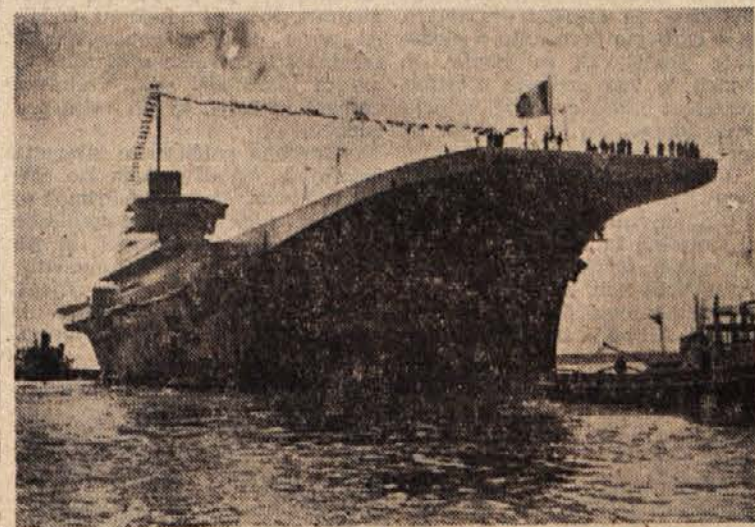
Novinarji so ga potem opozo-

rili na izjavo prejšnjega predstavnika oddelka za tisk, ki je dejal, da naša vlada proučuje sadove pariške konference Atlantske zveze, in so ga prosili, naj jim v tej zvezi kaj pove. »Zdi se nam,« je odgovoril, »da je zdaj najvažnejše, da osredotočimo vso skrb na to, da ustvarimo in izkoristimo možnost za miroljubno obravnavanje mednarodnih problemov. Pripomnil bi, da bi po našem mnenju povečanje števila dežel, ki bi imele atomsko in raketno orožje in števila dežel z raketnimi oporišči k temu ne pripomoglo.«

Petrić je izjavil, da odločitev vlad Danske, Belgije in Norveške, da ne privolijo v zgraditev raketnih oporišč na svojih tleh, gledana v sklopu prizadevanja, da bi dosegli sporazum o razorožitvi in začeli miroljubno obravnavati druga evropska vprašanja, ustreza splošnim koristim in prispeva k ublažitvi mednarodne napetosti.

V zvezi z obiskom jemenskega prestolonaslednika El Badra v Jugoslaviji je Jakša Petrić izjavil, da se razgovori med princem in jugoslovanskimi predstavniki razvijajo v zelo prijateljskem in pri srčnem vzdušju. »Njegov obisk,«

je pripomnil, »prispeva k boljše mu medsebojnemu razumevanju ter razvijanju prijateljskih stikov in sodelovanja med obema deželama.«

Te dni so v neki francoski vojni ladjedelnici splavili novo nosilko letal »Clemenceau«, ki izpodirva nad 20.000 ton vode in je največja izmed francoskih vojnih ladij take vrste

Osvoboditev vseh kolonij

cilj gibanja azijske in afriške solidarnosti

Delegati političnih gibanj 42 dežel na konferenci v Kairu

Kairo, 27. dec. (Tanjug). Včeraj se je tu začela konferenca solidarnosti azijskih in afriških narodov. Na nji se je zbralo okrog 500 delegatov iz 42 dežel, okrog 1000 gostov iz arabskih dežel ter mnogo opazovalcev iz več držav, med njimi tudi Lazar Mojsvoj, Krsto Bulajić in Dušan Vojnović iz Jugoslavije.

Kot so pričakovali, Turčija in Pakistan na konferenco nista poslala svojih delegatov. Prav tako niso prišle delegacije iz večine afriških kolonij, ker so jim to onemogočile kolonialne oblasti, in sicer iz Zanzibara, Ugande, Senegala, Nigerije, Kenije, Francoske Zahodne Afrike ter Britanske Italijanske Somalije itd.

Predsednik konference Anuar Sadat je v pozdravnem govoru najprej poudaril, da je bandunška konferenca izpicala velik pomen solidarnosti azijskih in afriških narodov. Tudi sedanja konferenca poteka v znamenju bandunških načel ter je njen namen, napraviti korak naprej, saj gre za konferenco narodov, ki lahko združijo ne le tiste dežele, ki jim je neodvisnost pripoznana po mednarodnem pravu, marveč tudi vse narode, ki jim neodvisnost priznava njih zgodovina, ki pa jih je kolonializem podjarmil. Predvsem gre zdaj za te narode. Sadat je potem govoril o pomenu pozitivne nevtiralnosti, ki ni združljiva z bloki in vodi k njihovega medsebojnemu zblizjevanju.

Indijski delegat Anub Sing je v splošnem poročilu o mednarod-

nem položaju sprožil predlog, da bi sklicali »svetovno konferenco narodov za razorožitev, ki bi pripravila tla za ustrezno uradno konferenco«. Poudaril je, da pomeni ustanavljanje raketnih oporišč v atlantskih deželah nevarnost za azijske in afriške narode »zaradi povezanosti Atlantske zveze z Bagdadsko in s SEATO«. Obsodil je Eisenhowerjevo doktrino in vmešavanje zahodnih vlad v vprašanje Bližnjega vzhoda. Azijske in afriške dežele naj izstopijo iz takšnih zvez, druge dežele pa naj pomaknejo vojaštvo iz Azije in Afrike. Anub Sing je v svojem poročilu tudi naštel azijske in afriške dežele, ki jih je treba osvoboditi: Alžirija, Kamerun, Sierro Leone, Gambija, Kongo, Togo, Somalijo, Francoski Sudan, Čad, Zahodni Iran, Madagaskar, Tanganjiko,

Kenijo, Aden, Uganda, Zanzibar, Ciper in Goo.

V imenu alžirske delegacije se je dr. Lamin Dabagin zavzel za »večjo in učinkovitejšo pomoč« azijskih in afriških narodov alžirskemu osvobodilnemu boju. Poudaril je tudi, da zahodnoevropske dežele vselej, kadar razpravljajo o alžirskem vprašanju v mednarodnih organizacijah, podpirajo in zagovarjajo francosko stališče.

Danes dopoldne se je konferenca nadaljevala v komisijah za politična, kulturna in socialna vprašanja. Te komisije so imele dopoldne zasebne sestanke, popoldne pa je bila spet plenarna seja konference. Na njej so bila podana tri ekonomska poročila o Siriji, Japonski in SZ, dve kulturni poročili o LR Kitajski in Egiptu ter socialno poročilo o položaju žene in otroka v Egiptu.

Z VSEH STRANI SVETA

ZDA

SALKOVO DRUGO ODKRITJE

New York, 27. dec. (Reuter). Jonas Salk, iznajditelj znanega cepiva proti otroški paraliz, je odkril telesa nasprotno skupine, ki napadajo rakaste celice. O tem je objavil članek v časniku »Journal of Science«. V njem pravi, da so telesa škodljiva tudi zdravemu tkivu. Znanstveniki sodijo, da bi odkritje zelo važno in menijo, da bo moč odpraviti negativni vpliv teh teles na normalne celice. Neki znani medicinski znanstvenik je izjavil, da odpira najnovejšo Salkovo odkritje nove poti za zdravljenje raka in še drugih bolezni.

INDONEZIJA

ARETACIJE ZAROTNIKOV

Djakarta, 27. dec. (AFP). V zvezi z atentatom na predsednika Sukarna je policija aretirala 71 ljudi. Med njimi so zvečne člani subverzivne muslimanske organizacije »Darul Islam«. Nekaj je pripadnikov vojske in tujih državljanov.

BRAZILJA

NESREČA NA JAHTI

Rio de Janeiro, 27. dec. (AFP). Blizu brazilske obale je v torku na neki jahti nastala eksplozija. Smrtno se je ponesrečilo 30 ljudi, med njimi več študentov. Dosej so prepoznali 14 trupel. Jahta je prevažala letalski bencin.

New Delhi v januarju

središče intenzivnih miroljubnih diplomatskih prizadevanj

New Delhi, 27. dec. (Tanjug). Glavno mesto Indije se pripravlja, da takoj po Novem letu sprejme več tujih državnikov. Prvi bo predsednik češkoslovaške vlade Siroky, ki ga pričakujejo v Delhiju 3. januarja. Njegovemu obisku prisojajo tu zelo važen gospodarski pomen, ker pričakujejo znatno razširitev gospodarskih stikov s Češkoslovaško in predvsem večje sodelovanje Češkoslovaške v industrijski izgradnji Indije. Začela so se že pogajanja o njenem finančnem in tehničnem sodelovanju pri graditvi velike livarne, za katero bodo znašali gradbeni stroški kakih 300 milijonov rupij. Polovico tega denarja bi Češkoslovaška Indiji posodila.

Z največjim zanimanjem pričakuje obisk predsednika Indonezije Sukarna, ki je napovedan okrog 7. januarja. Ta obisk vzbuja pozornost na eni strani zaradi zadnjih dogodkov v Indoneziji, na drugi pa zato, ker se bo istočasno mudil v Indiji tudi predsednik britanske vlade Macmillan, pa zato zanesljivo pričakujejo, da se bo Sukarno z njim neuradno sestal. Politični krogi menijo, da bi takšen sestanek prispeval k ugodnejšemu vzdušju za pogajanja s Holandsko o Zahodnem Iranu.

Prvotno je hotel Sukarno priti v Indijo sredi decembra, pa je moral obisk odgoditi spričo razvoja dogodkov v Indoneziji. Indijski opazovalci so prepričani, da bo Sukarnov obisk v Indiji, ki v načelu zagovarja pravice Indonezije do Zahodnega Irana, a se ne strinja z drastičnimi ukrepi, omogočil, da bo New Delhi posredoval v tem vprašanju.

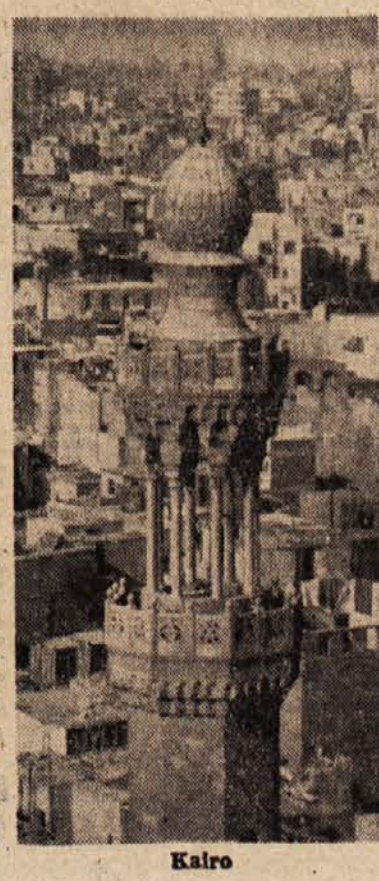
Obisk predsednika britanske vlade Macmillana bo važen za zboljšanje stikov med deželami

Podgorni prvi sekretar CK KP Ukrajine

Moskva, 27. decembra (Radio Moskva). — Na plenarnem zasedanju CK KP Ukrajine so razrešili dolžnosti prvega sekretarja in člana Prezidija CK KP Ukrajine Alekseja Kirilenka, ki je bil nedavno izvoljen za sekretarja CK KPSZ. Za novega prvega sekretarja CK KP Ukrajine je bil izvoljen Podgorni, ki je bil doslej drugi sekretar CK, na to mesto pa Najdek. Plenarnemu zasedanju je prisostvoval tudi prvi sekretar KPSZ Hruščev.

(Od našega stalnega dopisnika)

Kairo, 28. dec. Okrog univerze, kjer je dobila prestore konferenca azijsko-afriške solidarnosti, okrog poslopja Senata, kjer imajo redne sestanke plenuma in komisij, in po kairskih ulicah, zlasti v bližini hotelov, kjer stanujejo de-

Kairo

Konferenca solidarnosti

azijskih in afriških političnih gibanj

legacije, je zadnje dni izredno živahno. Kairske ulice so polne transparentov »Dobrodošli« v arabskem, angleškem, francoskem, ruskem, kitajskem in japonskem jeziku.

Dnevni red konference so določili že na pripravljalnem sestanku, ki je bil tudi v Kairu, v sredo pa so ga na ožjem sestanku vodil vseh delegacij potrdili. Dnevni red je bil določen takole: pregled mednarodnega položaja in njegovih odmevov v Aziji in Afriki, alžirsko vprašanje, imperilizem in kolonializem, prepoved poskusov in uporabe atomskega in drugega orožja za množično uničevanje, rasna diskriminacija, gospodarsko in tehnično sodelovanje ter kulturno sodelovanje med narodi Azije in Afrike.

Pripravljalni odbor so sestavili že oktobra iz predstavnikov organizacij Egipta, ZSSR, Japonske, Kitajske in Indije. Odbor je razdelil referate o vseh vprašanjih dnevnega reda. Poročilo o splošnem političnem položaju je pripravila indijska delegacija, poročilo o imperilizmu egiptovska, koreferat o kolonializmu kamerunska, gospodarsko poročilo sirska, japonska in sovjetska, kulturno poročilo Egipt in LR Kitajska, o problemih rasne diskriminacije pa bo govoril vođa sudanske delegacije. Vprašanje atomskega orožja bo obravnaval japonski delegat, vprašanje žene in otroka bo pred-

met poročila egiptovske delegacije. O Alžiriji so že prvi dan konference govorili alžirski delegati, a se bodo k temu vprašanju še povrnil. Alžirska delegacija šteje 20 članov, med katerimi je tudi nekaj voditeljev Fronte osvoboditve.

Neuradni značaj konference

Kakor so že dostikrat poudarili, je konferenca neuradna. Zato njeni sklepi vlad ne bodo vezali, seveda pa bodo te nedvomno upoštevale vse njene tehtne zaključke. Določeno število delegacij predstavlja stranke, ki so na vladi. Razen sovjetske, kitajske, severnovietnamske in severnokorejske so to tudi tuniška, etiopska in nekatere druge. Sudansko delegacijo vodi notranji minister Abdel Rahman in v njej sta tudi zunanjni in minister za trgovino. Delegacije so zelo številne. Sovjetska, kitajska, japonska, egiptovska, iraška, sirska, libanonska in indijska imajo najmanj po 20 članov. V iraški delegaciji, o kateri sploh niso verjeli, da bo prišla na konferenco, sta dva bivša predsednika vlade in več bivših ministrov. Jordansko delegacijo vodi bivši ministar v Nabulsijski vlad Rimani in Aršidat. Razen enega bivšega predsednika vlade in več bivših ministrov je v libanonski delegaciji tudi predsednik Socialistične stranke Džunblat.

Delegacije iz »črne« Afrike

Do zadnjega trenutka so mislili, da bodo lahko tudi afriške kolonije poslane reprezentativne delegacije na konferenco. Razen glavnih voditeljev že sloveče Zveze kamerunskega ljudstva, ki se že nekaj časa mude v Kairu, so pričakovali, da pride tudi delegacija Afriškega demokratičnega zbiranja iz Francoske Zahodne Afrike. Pričakovali so tudi predstavnike stranke Afriške konference iz Senegala, delegate iz Kenije, Ugande, Tanganjike, Zanzibara, Rodezije in Nigerije. Prišli naj bi tudi predstavniki drugih gibanj in strank, toda kolonialne oblasti jim tega niso dovolile v utemeljitvijo, da je kairska konferenca komunistična manifestacija. V večini primerov so neposredne predstavnike iz omenjenih dežel zamenjali njih študentje, ki študirajo v Kairu, Bejrutu in Kartumu ali v evropskih mestih.

Ze pred začetkom konference je bilo treba premagati več težav. Najprej tehničnih. Vseh ni bilo moč odpraviti. Nastala so tudi manjša trenja glavnih smernic konference. Nekateri »konservativni« elementi v posameznih delegacijah so se bali, da ne bi konference krenila »preveč na levo«, drugi pa se boje, da bi prek nekaterih delegacij tudi hladna vojna prišla do veljave na konferenci. Burmanci so na pr. predlagali,

naj bi drugo točko dnevnega reda zamenjali z obravnavanjem »gibanja za neodvisnost v deželah Azije in Afrike«. Trenja so nastala tudi v egiptovskem pododboru, ki je pripravljalo poročilo o imperilizmu. Po mnenju nekaterih članov naj bi bilo poročilo zasnovano strogo znanstveno, tako, da bi bilo v njem čim manj fraz o »veliki vlogi« teh ali onih velesil, o njihovi »nesebični pomoči« itd. Sodeč po zadnjih poročilih, so Burmanci umaknili svoje pripombe in pododbor je dokončno sprejel poročilo o imperilizmu.

Prvi začetki gibanja solidarnosti

Pobudo za konferenco so dali na podobnem sestanku, ki je bil spomladi 1955 v New Delhiju nekaj mesecev pred bandunško konferenco. Med pobudniki bandunške konference solidarnosti je bil tudi Svetovni svet za mir. Na sestanku je sodelovalo kakih 200 delegatov iz 15 dežel, v katerih so pozneje ustanovili tako imenovane odbore solidarnosti. Prav zato, ker je bil krog dokaj ozek in ker so snovali sredi priprav na mnogo važnejšo državno bandunško konferenco, konferenca v New Delhiju ni imela večjega odmeva po svetu. Njeno organizacijsko sestavo — odbore solidarnosti — so pozneje uporabljali, da so pripravili sedanjo drugo konferenco solidarnosti.

Večina opazovalcev meni, da so dani pogoji za uspehe te konference, vendar pa nočejo izreči dokončne sodbe o njenih političnih sklepih.

F. D.

Sodobna otroška igra

Zapisek ob uprizoritvi odrske pravljičnice Kristine Brenkove »Čarobna palčica«

Ze nekajkrat sem premišljeval o tej stvari:

ni prav, da pri vrednotenju dramskih besedil, zlasti izvirnih, domačih, in pri ocenjevanju gledaliških predstav zapostavljamo mladinsko in otroško dramatik, da se ogibamo poročanju o gledaliških predstavah za otroke. In vendar to vse prečesto storimo. Razlogi so bržkone večidel subjektivne narave. To pa še zlasti ne more biti prav.

Navzlic temu zadeva ni tako preprosta.

Ugibam: ali ne bi bilo zanimivo, smiselno in celo nujno, da bi o otroških igrah in predstavah spregovorili tisti, ki so jim v prvi vrsti namenjene? Se pravi: mladi gledalci. Ali ne bi bilo za pisatelje

še zlasti velja za »Čarobno palčico«: pisanja se loteva z očitno željo in namenom: razdeliti mladinsko dramatikotvorno leksko in toge pravljico-fantazijske »mistike« — jo posodobiti, aktualizirati, podariti mlademu gledalcu zrnje njegove neposrednejše resničnosti, ustvariti med njim in odrom intimnejši stik. Vsekakor nameni in želje, ki jih velja pozdraviti.

»Čarobna palčica« te intencije izpolnjuje, četudi nedosledno. Polonca, Marja, Jagoda in Primož so otroci, ki so prišli na odrsko deske iz avditorija. Naši otroci, ki jih srečujemo po cesti in domovih: neugnani, prisrčni, neizmišljeni, čeprav poudarjeni v nekaterih lastnostih, ki pa so spet splošne.

čarovnicah in pridnih vilah? Res je, tudi to je mogoče. Otroci more v svoji neugnani prisrčnosti vztrajati tudi za ubogo pregnano kraljico, ki je nikjer ni, in biti hud na čarovniškega nepridiprava, ki se pritaženo splazi v njegovo domišljijo. In vendar sem prepričan, da je njegov trepet za »usodo« Polonca ali Jagode ali »Indijancev« Marjana in Milana naravnost, intimitet, osebno prizadet. Tu, na tej stopnji pisanja za otroke pa se začno križi in težave: sodobna motivika, sodobni »junaki«, naš čas, naše otroške razposajenosti in nore, naše »indijance« in tudi naši partizani, kurirčki, naši pogumni pionirji. Dovolj vsebine, dovolj snovi — a premalo novih skodelic, v katere bi to vsebino natočili. Oboje je treba združiti, začiniti z nevtrajno, nemoralistično poučno noto, če hočemo, da bomo imeli sodobno otroško igro. Teoretičen recept, ki ga ni lahko uresničiti. Kristina Brenkova je prišla blizu, do kraja ni prišla. Tujka je v »Čarobni palčici« stari tihotapec v modernem obleki, rahlo vsiljiv in skrivnosten, iskanje mamice je preveč »tezna« poanta. Pričarani kompromisi — zvezda, labod, pogrnjena in odložena muzika — so otroku nerazumljivi, če se utrnejo od bogvekod v vsakdanjo otroško resničnost, kakršna prevladuje v »Čarobni palčici«.

Kljub tem nedoslednostim — in nekaterim besednim domisljam pa podobam, ki igrirajo le starejšega gledalca — orje Kristina Brenkova pri nas ledino. To ni lahko opravilo in pisateljska bo iz dobrega semena, ki ga seje, brez dvoma požela v prihodnosti bogat pot. Njena dosedanja dela in zlasti »Čarobna palčica« so dovolj spodbujajoče zagotovilo.

Uprizoritev »Čarobne palčice« kaže priskočno voljo, ljubezen in prizadevnost vseh sodelujočih. Režiser Igor Pretnar ni hlastal za slepečimi teaterskimi efekti. Prepustil se je toku neizumisljive odrske invencije, prislusilni je Polonci domišljiji, njenemu otroškemu pogumu, njenim snidenjem z otroki, z »Indijanci«, z morjem, z oranzami, s Tujko in Referentko. Morda bi za »kompromise« lahko našel naravnost rešitev. Nenevarno uspeha in smiselna pa še estetsko učinkovita je scenografija Marlene Stupice, da, kar zglebna je. In igralci? Vsi so si podobni, ker so pač »otroci«, čeprav je Po-

lonca Alenke Svetelove središče pozornosti, ne le po vlogi, marveč še bolj po neposrednosti in sproščenosti. Nada Bavdževa, Julija Staričeva in Pavle Jeločnik kot Marja, Jagoda in Primož tvorijo s Polonco prirčen kvartet. Človek bi pomislil, da so v resnici otroci. Zato verjamemo njihovi nenarejenosti. Pridružujejo se jim še Judita Hahnova, Iva Zupančičeva, Saša Miklavc in Milan Kalan. Odrasle vloge igrajo Metka Bučarjeva, Vera Murkova in Nika Juvanova.

Dedek Mraz in vsi, ki si bodo z njim ogledali »Čarobno palčico«, bodo brez dvoma veseli, zadovoljni in zadoščeni. VASJA PREDAN

Ljubljanska Drama je v četrtek kot svojo novo premiero uprizorila Shakespearovo »Ukročeno trmoglavko« v režiji in inscenaciji ing. arh. Viktorja Molke. Na sliki Vika Grilova in Boris Kralj kot Katarina in Petruccio

Karel Grabeljšek: POMLAD BREZ LASTOVK

Letošnja obilna žetev literarnih besedil, ki obravnavajo tematično narodnoosvobodilne vojne, je pomembna v kolikšnem in kakovostnem pogledu: nič manj ko šest romanov je prišlo na knjižni trg, pa tudi idejno-estetska vrednost večine spisov je na dostojni umetniški višini. Obe ti resnici sta prepričljiv demanti nabrekli skepse in nepočakanosti, ki sta vrsto povojnih let strašili v našem literarnokritičnem pisanju; obe tedve resnici hkrati naznanjata, da je čas za širše epsko upodabljanje najprejmejnih in najbolj usodnih dogodkov, ki sta jih zadnja vojna in revolucija položili pred našega človeka, šele napočili. Kdo ve: morda bodo umetniško najvrednejše strani tistih velikih in pretresljivih dni upodobili šele pisatelji, ki niso bili živo zlepljeni z neposredno faktografijo okrutnega časa. Zgledov za to je v literarni zgodovini dovolj.

Med to obilno letošnjo žetvijo je tudi roman Karla Grabeljškega »Pomlad brez lastovk«, ki ga je v svoji redni zbirki za leto 1958 izdala založba »Kmečka knjiga« v opremi Jakice Accetto.

Začetek Grabeljškega pisateljevanja sega v leta med obema vojskama. Pot, ki jo je pisatelj dosegel prehodil, ni imela posebno vidnih literarnih zmag in odmevov vse do prvega našega partizanskega romana »Dolomiti se kršijo«, s katerim se je avtor intenzivno pisateljsko uresničil, tako kot se je doživljajsko, življenjsko in snovno med narodnoosvobodilnim bojem. Ta boj ga je kot človeka in pisatelja očitno pregnetel in pretresel, formiral ga je do moralnega in ustvarjalnega zrelišča.

»Pomlad brez lastovk« je v nekem smislu nadaljevanje romana »Dolomiti se kršijo«. Ne vsebinsko, fabulativno, nadaljevanje, marveč tematično in metiersko: isto je prizorišče, isti kraji, isto vzdušje, isti ljudje, ista vera in nespremenjena je tudi pisateljska tehnika.

Grabeljšek ne sodi med tiste partizanske pisatelje, ki se trudijo, da bi razkrili široke panorame dogodkov in objeli velika časovna razdobja. Zaposli ga en sam pomemben pretes, ena sama situacija, ki mu ponuja možnosti za živo, resnično skiciranje junakov in situacij.

Dogajanje je v »Pomladi brez lastovk« omejeno na komaj nekaj deset let, na majhno skupino partizanov-ranjenec in še na nekatero sopotne figure. Odvija pa se v Polhograjskih Dolomiti in v tesnem zemeljskem bunkerju, v katerem je skrita skupina ranjenih partizanov. Človek bi dejal: nič nenavadnega, docela vsakdanja, običajna podoba iz partizanskih bojev. Res je: nič ni izjem-

nega, nič velikopoteznega in nič leporečnega v Grabeljškem romanu. Zato pa je sama, čista neolepšana in neogršana resnica. Je tako rekoč dnevnik, kronika. Gola resničnost in prizadetost. Neustrahovano človeško sočutje z anomalijami časa in ljudi. Sočutje s slabostmi junakov in njihovih sovražnikov. In trdna, nevsljiva zaverovanost v lepši čas, v svobodo. Z eno besedo: resničnost v takšnem lesku in v takšnih prelivih, da ji moraš verjeti. Pa če si to resničnost podživiljal iz pripovedi, dokumentov, knjig, upodobitev — ali če si bil v njenem vrelšču, če si jo soustvarjal, se zviljal v njej, zmagoval in padal. In v tej nezmalikeni podobli časa je poglavitni mik »Pomladi brez lastovk«, v njej je moralna in pisateljska, izpovedna vrednost, zaradi nje je mogoče Grabeljšku spregledati marsikatero slabost in okornost, ki se plazi po romanu.

Tej splošni skici — nekaj konkretnih pojasnili:

Akterji Grabeljškega romana so preprosti partizani, ljudje, ki sicer dobro vedo, čemu se bi jejo in trpijo, a so kljub temu nabiti z obup in majhnimi dvomi, s tistim prijetnim strahom, ki ti ga požene v kosti bunker, tema, v katero si zakopan ko mrlič v grobnico. Frenk, Aleš, Gams, Jošt, bolničarka Mirna, kmet Smrekar in njegova žena Smrekarica, da, celo oboje izdajalci Globevnikovi — vsi so si podobni po človeških strasteh in slabostih, pa čeprav je Frenkova postava krepka, grčasta in Aleševa preudarna, rahlo rezonerska,

Mirna tiha, vdana, ljubeča in Smrekarica neprijljuda.

Grabeljšek ima rad te svoje junake. Ne boji se povedati, da jih je marsikdaj bilo strah za lastna življenja, da so se pod pezo okrutnosti in brezobzirnosti lomili in jekleneli, da so pogosto opravljali dejanja, ki so se njihovem človeškemu bistvu upirala. Opravljali zato, da bi na poti, ki jo imajo še pred sabo, bilo manj ovir ne samo za njih, marveč tudi za vse one, ki morajo ali bodo lahko po njej prišli v tisto pomlad, ko bodo spet gnezdile lastovke. V tej človeški prizadetosti in mnogoterosti je etična in estetska vrednost »Pomladi brez lastovk«.

Za veliki epski tekst, za umetniško pomembno dejanje, pa je zgolj odkritosrčnost, iskrenost, prizadetost in zvestoba resnici premalo. Če naj vse te stvari dobe polnokrvne podobe, tedaj je premalo, če so junaki le skicirani, če v svoji človeški, moralni in etični upodobljenosti ne prerastejo efemerih akterjev letopisa, če so v pisateljevi ustvarjalni domišljiji zgolj slabotno izrisani po zbledelih podobah odmaknjene resničnosti. Da bi prerasli sebe in ustvarili pomembno umetniško vizijo časa, ki so ga ustvarjali, je treba bolj gostih in močnih barv. Grabeljškeva pisateljska paleta jih še ne premore dovolj. Niti v doživljajsko-kreativnem smislu, niti v oblikovnem in jezikovnem zamahu. Te slabosti sicer ne morejo razvednotiti vseh tistih vrednot, o katerih smo govorili, a jim nikakor niso v prid.

Vasja Predan

KULTURNI MOZAIK

»THE STUDIO« O MARKU ČELEBONOVICU

Vodilna britanska mesečna revija za upodabljanje umetnost »The Studio« je posvetila v eni zadnjih števil pregleden članek našemu slikarju Marku Čelebonovicu.

Ta umetnostna revija je že večkrat prinesla na svojih straneh novice o jugoslovanskih umetnikih, pa tudi reprodukcije naše grafike, slikarstva in kiparstva ter izrazila priznanje jugoslovanski upodabljaški umetnosti. Pisec članka daje informativni vpogled v Čelebonovićevo koncepcijo ustvarjanja. Članek pa je dovolj obsežen, da tudi tisti, ki ne poznajo obsežne Čelebonovićeve del, ujamemo umetnikovo smer in način izražanja. Tri posredno izbrane reprodukcije iz preteklega leta pa ponazarjajo pisčeve besede.

ALEKSANDER BELIC BO ZASTOPAL JUGOSLAVIJO NA SLAVISTICNEM SESTANKU V VARŠAVI

Prihodnji mesec bo v Varšavi gostanstek Mednarodnega komiteta slavistov, posvečen pripravi za Mednarodni slavistični kongres. Komite je imel doslej že dva sestanka, na katerem so razpravljali o programu kongresa, ki bo prihodnjega septembra v Moskvi.

Na varšavskem sestanku bo jugoslovanski zastopnik stalni član Mednarodnega komiteta slavistov in predsednik srbske akademije znanosti dr. Aleksander Belic.

LEP USPEH ZAGREBSKIH SOLISTOV

Znani ansambel zagrebških solistov pod vodstvom čelista Antonija Janjara se je po več mesečni turneji po državah Severne Amerike vrnil v Zagreb.

Na turneji, ki je trajala dva in pol meseca so zagrebški solisti dali kakih štirideset koncertov, vedno v polno zasedenih dvoranh. Ansambel je povsod doživljal velika priznanja, in postal v Ameriki tako popularen, da računajo še z novimi gostovanji. Vodstvo ansambla je že zdaj dobilo več ponudb za daljša gostovanja v Ameriki.

Nekaj novosti NUK

»KOLO« IN »TANEC« V TUJINI

V začetku januarja prihodnjega leta bo znani ansambel narodnih plesov »Kolo« odšel na dvotedensko gostovanje v Izrael. Kot določa program, bo ansambel nastopil v Tel Avivu, Jeruzalemu, Haifi in drugih večjih krajih Izraela. Za sedaj se pogaja jugoslovanska koncertna agencija za gostovanje »Kola« na Japonskem, v Egiptu, Indiji, Indoneziji in še v nekaterih drugih deželah Daljnega in Srednjega vzhoda. Na to gostovanje naj bi »Kolo« odšel v začetku maja 1958. leta. Zelo veliko zanimanje za gostovanje »Kola« je tudi v Južni Ameriki, ki se zdaj dogovarja za gostovanje v prihodnjem letu.

V kratkem bo odšel na turnejo v Romunijo makedonski ansambel narodnih plesov »Tanec«. Prireditel bo osem koncertov v Bukaresti in drugih večjih romunskih mestih. Isti ansambel bo najbrž gostoval tudi v Etiopiji, vendar pa natančen datum o odhodu gostovanje še ni določen.

Altheim F.: Literatur und Gesellschaft im ausgehenden Altertum. Bd. 1-2. Halle (Saale) 1948-1950. (134472-1,2)

La Cathédrale de Strasbourg. Strasbourg 1957. (F 140/1957)

Deledalle G.: Histoire de la philosophie américaine. De la Guerre de Sécession à la Seconde Guerre Mondiale. Paris 1954. (134495)

Holub J.: Stručny slovník etymologický jazyka československého. 2. vyd. v Praze 1957. (134861)

L'Hôte J.: La Commune. Paris (1957). (F 121/1957)

Univerza v duhu novega zakona

Razprava o reformi univerzitetnega študija še vedno traja. Na temelju zveznega in republiškega zakona o univerzah oziroma o univerzi naj bi se izoblikoval nov sistem univerzitetnega študija, ki bi bil kar najsmotnejše prilagojen potrebam našega družbenega razvoja. Ta sistem naj bi omogočil, da bi naše univerze vzgajale naraščaj z visokošolsko izobrazbo, to se pravi, da bi dobivali slušatelji solidno osnovno znanje iz stroke, ki bi ga lahko tudi v praksi uporabljali. Študij bo po novem zakonu trajal štiri leta in v tem smislu morajo fakultete izdelati osnutke statutih in nove učne načrte za študij posameznih strok, katedre pa morajo izdelati takšne programe, ki bodo omogočili, da univerzitetni zakon ne bo ostal le črka na papirju. Na fakultetah ljubljanske univerze so posebne komisije izdelale osnutke statutih in nove učne načrte, na katedrah pa so v delu novi, potrebam bolj ustrežajoči študijski programi. Slovenski zakon o univerzi namreč določa, da morajo biti statuti fakultet predloženi v potrditev Ljudski skupščini Slovenije do 13. januarja 1958.

Glede na to, da ima danes družbeno upravljanje na univerzi že triletno tradicijo in potemtakem že nekaj izkušenj ter je v tem času že znalo premagovati posamezne težave pri uresničevanju novih načel univerzitetnega zakona, je umljivo, da se na fakultetah zdaj hitreje rešujejo ne maloštevilni problemi. Skupnost se zdaj mnogo bolj zanima za delo univerze in po svojih družbenih predstavnikih zlasti podpira težnje, ki posegajo globoko in samo vsebino univerzitetnega študija.

Zakon o univerzi določa, da traja študij na univerzi štiri, oziroma na medicinski fakulteti pet let. Ta določba zakona temelji na izkusnjah preteklih desetih let. V teh letih je študij na posameznih fakultetah s svojimi obširnimi programi mnogokrat onemogočal, da bi večina slušateljev mogla dokončati študij v normalnem roku. Znana prenatrpanost študijskih programov je hkrati odvzemala potrebne strokovnjake, po drugi strani pa absolutni univerze zaradi prenatrpanosti programov niso stopili tako pripravljeni v življenje, kakor bi po vsej pravici morali pričakovati od našega najvišjega učno-znanstvenega zavoda.

Ne bi se spraševali za vzroke, ki so priveli do tako dolgotrajnega študija na naših univerzah. Nemara bi jih lahko nekaj našli v težnji, da bi bili študentje vsestransko razgledani, kar je seveda nujna zahteva naše družbe, vendar pa je vzrok tudi v tem, da so učni programi premalo povezani z življenjem, preveč akademski in mnogokrat preveč ozko strokovni. Nobena univerza ne more vzgajati specialistov za najožje podpanoge znanosti, ker je to naloga poddiplomskega študija. Študent naj dobi enovit pogled v svojo stroko in akademski učitelj naj v njem v prvi vrsti oblikuje razumevanje stroke in oblikovanje samostojnega mišljenja. Tako ne bo več očitkov, da diplomanti fakultet v svojem poklicu ne znajo učinkovito uporabljati nakopičenega znanja.

Večkrat izraženo mišljenje, da so poglavitni vzroki za počasen študij študentov v njihovih materialnih razmerah, v pomanjkanju predavalnic in laboratorijev, v premajhnem številu asistentov itd. opozarja sicer na nekatere resne probleme univerzitetnega študija, vendar bi nikakor ne smeli podcenjevati važnosti študijskih programov. Mak je verjetno, da bi se zmanjšanim številom predmetov in obsežni študijskih programov

znižala raven akademskega študija. Uspeh predavanja je med drugim n. pr. odvisen tudi od načina, od metode podajanja. Marsikateri profesorji si prizadevajo, da bi z organi družbenega upravljanja in s predstavniki študentov najboljše rešili ta pereča vprašanja. Ti profesorji se zavedajo, da mora univerza vzgajati razgledane mlade izobražence, ki bodo razen s svojo stroko seznanjeni tudi z družbenim razvojem.

Zato se nam zdijo poleg fakultetnih statutih in učnih načrtov tako važni študijski programi. Iz njih bi bilo izločiti snov, ki zaradi svoje specialnosti prej ovira kot pospešuje normalen študij na univerzi. Predmete, njihov obseg in vsebino bo treba čimprej določiti. Reforma univerzitetnega študija bo morala naposled odločiti, kaj sodi v poddiplomski študij in v specializirano znanstveno in strokovno izpopolnjevanje.

Po našem mišljenju je treba zakon o univerzi čimprej v praksi uresničiti. Zato je treba pohiteti, kolikor se to še ni zgodilo, (rok 13. januar) sprejetjem statutih in načrtov in seveda študijskih programov, da bo univerza zaživel v duhu novega zakona. F. N.

Drugi bo v Obrtniškem gledališču v Ljubljani premiera drame Johanna von Bokaya »Njen zakon« v režiji Milana Juvana

Knjige in revije

Knjige in revije

PREJELISMOVOCENO

Allen Roy Evans: Pohod severnih jelenov. Prevredel Josip Rihavec. Opremlil in ilustriral Marjan Vojska. Izdala Založba »Lipa« v Kopru. Str. 232, 6°.

Ivanka Mežnar: Bila sem na smrti obsojena. Ilustriral Vladimir Laković. Opremlil Janez Pirnat. Izdala Mladinska knjiga v Ljubljani. Str. 144, 8°.

The parnassus of a small nation. An anthology of slovene lyrics translated by various hands. Izbor prof. W. K. Matthews in prof. A. Slodnjak. Založila John Calder, London. In Državna založba Slovenije. Str. 144, 8°.

Revija 57. revija za književnost in kulturo, leto I, št. 6. Izdaja Zveza študentov Jugoslavije, univerzitetni odbor Ljubljana. Odgovorna urednica Veno Taufer in Vital Klabus.

LIST ZA LISTOM — NAS PRIJATELJ

Hella Haasse

Dvojna igra Ferranteja

solze kapljajo na njegovo glavo, na njegove roke: zdaj sem mu prvič potrebna.

»Ne govori, ne premikaj se, izčrpan si!«

»Ne smem tritati časa.«

»Kaj te vznemirja? Povej mi z nekaj besedami. Ali se Milan še vedno trdovratno upira cesarju?«

Pescara se je začel potihoma smejati, vendar se ni dolgo smejal, ker ga je napadel kašelj. Potlačil ga je, pri tem pa lovil sapo.

»O cesarjevih zahtevah se sploh nisva pogovarjala.«

»Zakaj pa je potemtakem Morone prišel k tebi?«

Pescara je odzval njevo roko in se zbral.

»Poglej me, potem pa stopi k tistemu stolu. Morone me je gledal od tam. Majhna zvižaka...«

»Vidiš, rdeča svetloba ga je premetila. Bil je prepričan, da sem okrevaj, in mi je iskreno čestital.«

»Mar dvomiš v njegovo iskrenost?«

»To, kar je sledilo čestitkam, dokazuje, da se mož ni pretvarjal. Kdor bi me videl takšnega, kakršen sem, in bi vedel, kako je z menoj, pa bi mi predlagal, kar mi je predlagal milanski kancler, bi bil — blazen. Morone pa ni neumen, vse prej! Pri Bogu, pred tem človekom imam respekt.«

Kakšen predrznež, kakšen lisjak, še samega boga bi ukanil!«

»Kaj pravzaprav hoče?«

»Mene hoče, in sicer nikakor ne poceni, veliko mi ponuja: vrhovno poveljstvo združene italijanske armade, in če se vse srečno izteče, krono neapeljskega kralja! Govorim v ugankah, kajne?«

Torej, da boš vedela: Morone mi predlaga, naj zapustim cesarja, naj dam umoriti Leyvo in še šest,

sedem drugih poveljnikov, svoje španske častnike naj pahnem v ječo ali naj jih odpošljem domov, častnike drugih narodnosti pa naj si pridobim, obetajoč jim slavo in bogat vojni plen. Tuje najemnike naj podkupim z denarjem, ki mi ga moj novi zaščitnik pošilja na kupe, in naposled naj razpustim tiste čete, ki me ne bi hotele priznati za vrhovnega poveljnika; če je potrebno, naj z upornimi vojaki krvavo obračunam. Morone je prebrisan! Za seboj ima Milan, Florenco, Benetke in vzvišeno osebnost — svetega očeta. Francija je izjavila, da bi se odpovedala vsem teritorialnim pravicam v Italiji, če se ta načrt uresniči. Bogme, velika žrtev, ki pa bi jo radi doprinesli v upanju, da bodo videli, kako se Njegovo cesarsko veličanstvo peni od jeze. No, če se bo res vse srečno izteklo, bodo Spance pregnali iz Italije in bo tu spet mir in pokoj. Tako se vsaj nadejajo rodoljubni gospodje in sam papež me bo lastnoročno okronal za neapeljskega kralja. Nove dinastije sicer ne bova ustanovila, ker nimam naslednikov, a kljub temu...«

»Saj vendar sam ne verjameš tega, kar govoriš?«

»Si videla Moroneja, ko je odhajal? Skušal je prikriti svoje občutke, toda obraz mu je kar sijal od zmagošnjavja!«

»Takega predloga vendar nisi sprejel!«

»Mar nisi tudi ti hrepelena po svobodi in miru?«

»Ne verjamem ti, šališ se.«

»Temu praviš — šala? Preketo zares gre, še nikoli tako. Ta zarota zoper cesarja je kaplja v prepoln kozarec. Posledice ne more nihče več preprečiti.«

»Za božjo voljo, nehaj! Ogorčen si, ker so te obdoli podkupljivosti. Povej mi, kako si zavrnil Moroneja?«

»Nisem ga zavrnil, takšnega predloga vendar ne gre zavrniti. Ko bi jaz ne privolil v to, bi tvegal, da sprejme ta predlog kak drug cesarski poveljnik in dobi vse, kar meni ponujajo, potem pa bi se mi smejali v pest.«

»Ne razumem te...«

»Vedeti moram, kakšna so njihova jamstva. Ali ni pravnih zaščitnikov, da nekdajni cesarjev vazal sprejme neapeljsko krono? Ali mi bodo takoj izplačali obljubljeno vsoto za vzdrževanje čet in ali bom imel kot vrhovni poveljnik neomejeno oblast? Vse to moram zvedeti, vse nadrobnosti, imena vseh, ki so zapleteni v to zadevo. Vse moram imeti črno na belem. Morone se zaveda, da sem človek, ki ne zida na pesku...«

Vittoria je stopila za korak nazaj, se naslonila na mizo in se z obema rokama za hrbtom oprijela mizne plošče. Pescara je vzravnan obsedel in nepremično strmel predse, z globoko vdrtimi očmi in porogljivo smehljaje se je kazal zobe. Mrtvaška glava, je pomislila Vittoria, in spričo te misli se ji je porodila druga, ki se je je še bolj prestrašila. Po-

mu je pisalni pribor in ga postavila na mizo.

»Lahko sproti bereš, kar bom napisal. Nadvse pomembno je, da je sestavljeno brez napak. Ne maram, da bi tajniki kaj vedeli o tem, da pišem Njegovemu cesarskemu veličanstvu v Madrid.«

Prek njegovega ramena je gledala na list papirja. Pescara je napisal brez obotavljanja: »Hieronimo Moron a hablarme por grandes ardores y ultimamente dezirme que sy yo le prometia la fe de le tener secreto que el me dyria y descubriezla grades cosas.«

Vittoria je zadržala možovo roko: »Ne bodi ovaduh, to je tebe nevredno!«

»Torej, potemtakem si na tihem vendarle naklonjena rešitvi Italije. Preden nadaljujem, bi rad slišal, kaj si že prej vedela o tem čudovitem načrtu? Messer Morone te kar ne more prehaliti. Govori o tebi, ko da bi rožice sadili: da si simbol zmage, stebel miru in ne vem kaj še vse. Ali te je papež ali Giberti nagovarjal, da glede te zadeve vplivaš name? Ne izmikaj se, kar na dan z besedo!«

»Bog mi je priča, da o tem nisem ničesar vedela. Morda so kaj namigovali, toda nisem tega razumela. Pozabljaš, da me v Vatikanu ne marajo. Giberti me predočno pozna in bi ne mogel verjeti, da bi jaz svojega moža nagovarjala k izdaji!«

»Tudi ne tedaj, če bi to koristilo Italiji, nesrečni zasluženi domovini, ki si jo nič kolikokrat

opevala v svojih sonetih? Pregnali bi vsiljivce, okrutne Spance, ki se šopirijo med nami. Saj tudi ti misliš tako, kar pritrdi mi! Nikar ne zataji svoje krvi! Kako bi tudi ti mogla doumeti in zagovarjati ljudstvo, ki še ima pogum, da odkriva, da osvaja...«

Vittoria si je pritisnila pesti na prsi, da ne bi zajejala, zakaj obraz, ki ga je gledala navzdol, je bil ves spremenjen v svoji sovrzni in nedostopni zapetosti.

»Četudi se ne strinjam s teboj, te ne bom ovirala.«

Pescara je porogljivo zvil ustnice: »In vendar mi braniš, da bi Njegovemu cesarskemu veličanstvu sporočil, kaj ukrepajo zoper njega.«

»To prepusti cesarjevim ovaduhom.«

»Noben ovaduh bi nikoli ne zvedel tega, kar so meni prostovoljno zaupali.«

»Nikar se ne ponižaj s tem, da igraš dvojno vlogo. Daj Moroneja zapreti, ali pa se ne vmešavaj v to zadevo.«

»Okrog mene je vse polno izdajalcev in spletkarjev; naj postanem njihova žrtev? Naj cesar zve, kdo je njegov najzvestejši in najposobnejši služabnik. Z užitek- kom mu bom nasul tleče žerjave na glavo.«

Pescara je še bolj prebledel in s pestjo levce udaril po mizi: »Por Dios, bodi vendar pametna! Misliš, da so načrt skovali danes ali včeraj? Bogve, kaj vse so v zvezi z njim že sušljali o meni, da bi me v Madridu očrnil. Nemara bo Lannoy zašepetal cesarju v uho: »Pescara je izdajalec! Cesar se presneto dobro zaveda, da mi je storil krivico in bo verjel Lannoyu, četudi samo zato, da bi upasal svojo vest.«

Ferrante piše, njegovo pero praskajoče drsi po papirju.

Darovi treh živali

Francoska pravljica

Bili so nekoč trije čevljarji, ki so potovali iz kraja v kraj. Nekega dne so prišli v gozd in opazili, da se pot cepi na tri strani. Najmlajši si je izvolil srednjo pot, njegova tovariša pa sta krenila levo in desno. Čez čas je naletel tisti, ki je bil ubral srednjo pot, na leva, orla in mravljo, ki so se prepirali za mrtvega osla. Mladenič je razkosal osla na tri dele. Dal vsaki izmed živali en del in odšel dalje. Ko je bil že odšel, je rekel lev onima dvema:

»Zelo neolikani smo, da se temu možu nismo zahvalili, ko je naš plen tako dobro razdelil. Vsak od nas naj mu da nekaj v dar.«

In stekli so za njim, da bi ga dohiteli. Mladi čevljar jo je krepko brisal po poti, ker je mislil, da se je lev razkačil in da ga hoče požreti. Ko ga je lev dohitel, mu je rekel:

»Ker si nam tako lepo ustregel, vzemi tole dlako iz moje brade. Kadar koli jo podriš v roki, se lahko spremeniš v leva.«

Potem je priletel orl in mu rekel:

»Tule imaš pero. Kadar koli ga podriš v roki, se lahko spremeniš v orla.«

Ko je pridrobencijala mravlja, sta ji rekla lev in orl:

»In ti? Kaj boš pa ti dala mladenci?«

»Ne vem,« je odvrnila.

»Šest nog imaš,« je rekel lev, »medtem ko jih imam jaz samo štiri. Daj mu eno nogo, saj ti jih še pet ostane.«

Mravlja je torej dala čevljarju eno od svojih nog in mu rekla:

»Kadar podriš to nogo v roki, se spremeniš v mravljo.«

Isti hip se je mladenci spremenil v leva, da bi poskusil, ali so živali govorile resnico.

Proti večeru je dospel v neki kraj in se oglasil v pastirski koč, da bi dobil prenočišče. Pastir mu je rekel:

»Tu prav blizu živi v graščini kraljična, ki jo stražita sedmeroglavo pošast in velikan. Če se ti posreči, da jo odrešiš, ti jo bo dal njen kraljevski oče za ženo. Vedi pa, da je razposlal že celo vojsko, da bi pošast ubila, pa je vse pokončala.«

Naslednji dan je krenil mladenci proti graščini. Ko je prišel do nje, se je spremenil v mravljo in začel lesti po zidu kvišku. Okno je bilo priprto. Tam skozi je prišel v kamro, privzel spet svojo človeško podobo in poiskal kraljično.

»Kaj iščete tukaj, prijateljček?« mu je rekla. »Kako ste mogli priti v graščino?«

Mladenci je odgovoril, da prihaja zato, da bi jo rešil.

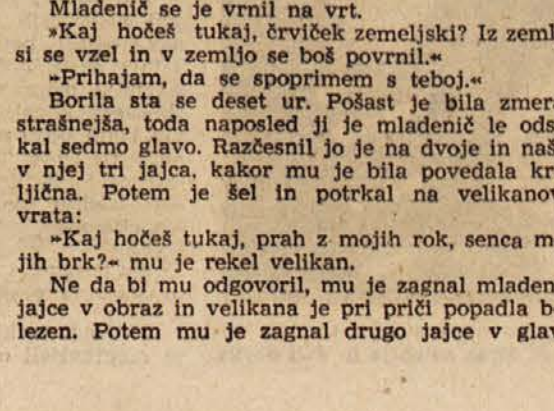
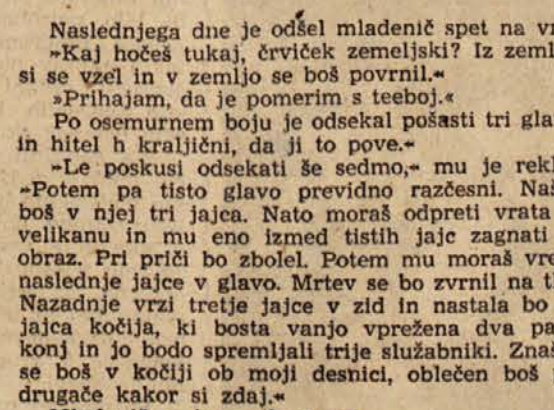
»Varujte se,« je rekla kraljična. »To se vam ne bo posrečilo. Mnogo jih je že tvegalo to pustolovščino, marsikateri je odsekal pošasti celo šest glav, nobeden pa ni doslej mogel odsekati poslednje, sedme glave. Čim več glav ji odsekaš, tem strašnejša postaja in, če se komu ne posreči, da bi ji tudi sedmo glavo odsekal, ji zraste ostalih šest glav na novo.«

Mladenci se ni dal ustrašiti, marveč je šel na vrt, da bi se sprehodil. Kmalu sta si stala s sedmeroglavo pošastjo iz oči v oči. Pošast mu je dejala:

»Kaj bi rad tukaj, črviček zemeljski? Iz zemlje si se vzel in vanjo se boš spet povrnil.«

»Prihajam, da se pomerim s teboj.«

Pošast mu je dala meč in mladenci se je spremenil v leva. Pošast je na moč odskakovala, da bi ga utrudila. Po dveh urah pa ji je odsekal eno glavo.

in velikan se je zvrnil mrtev na tla. Zdaj je vrgel mladenci tretje jajce ob zid in pri prči se je vzela od nekod kočija, ki sta bila vanjo vprežena dva para konj in so jo spremljali trije služabniki. Kraljična je sedela v kočiji in čevljar je sedel zraven nje. Dala mu je ruto, katere štirje vogli so bili z zlatom vezeni. Kmalu je vedelo vse mesto, da je kraljična odrešena.

Bil pa je tam mlad mož, ki je imel kraljično rad in je nekoč že poskušal ubiti sedmeroglavo pošast. Ko sta se kraljična in čevljar ukrcala, da bi odšla h kralju — prepeljati sta se morala namreč čez morje — je tudi mladi mož stopil na ladjo.

Nekega dne med vožnjo je rekel čevljarju:

»Poglej no tole lepo ribo v vodi!«

Čevljar se je sklonil čez ograjo, da bi jo videl, tedaj ga je pa oni pahnil v morje, kjer ga je živčega pogoltnil kit. Nato pa je rekel mladi mož kraljični:

»Če ne porečeš, da sem te rešil jaz, te umorim.«

Dekle mu je obljubilo, da bo storilo, kakor od nje zahteva. Ko sta dospela k njenemu kraljevskemu

Iz Francoskega pravljicega sveta je Mladinska knjiga izdala zbirko »Francoske pravljice«. Pravljice je prevedel dr. Niko Kuret. Ilustriral in opremil pa Marij Pregelj.

mu očetu, je rekla, da jo je odrešil mladi mož in določil so, da bodi svadba v treh dneh.

Medtem pa je na mostu stal berač in igral na gosli. Kiti radi poslušajo godbo, in tisti, ki je bil pogoltnil čevljarja, je torej priplaval, da bi poslušal. Berač mu je rekel:

»Če mi pokažeš čevljarjevo glavo, bom igral še četr ure.«

»Rad,« je odvrnil kit. Čez četr ure je berač nehal igrati.

»Si že končal?«

»Ze. Pa če mi ga hočeš pokazati do bedres, bom igral še pol ure.«

»Prav rad.«

Čez pol ure je berač nehal igrati.

»Si že končal?«

»Ze. A če mi ga hočeš pokazati do kolen, bom igral še tri četr ure.«

»Rad.«

Čez tri četr ure je dejal kit:

»Si že končal?«

»Ze. Zdi se mi, da se še nisi naveličal. Če mi pa hočeš pokazati čevljarja od nog do glave, bom igral še eno uro.«

»Rad,« je rekel kit. In pokazal mu je vsega. Čevljar se je pri prči spremenil v orla in vzletel. Berač pa jo je urnih krač ucvrl od ondot in prav je naredil, zakaj kit je iz togote, da mu je čevljar ušel, tako neznanosko zamahnil z repom, da je most podrl.

Tisti dan, ki je bil določen za svadbo, naj bi dobili vsi berači novo obleko, pa jedaje in pijače. Čevljar je prišel v svoji zmečkani in premočeni obleki v graščino. Sedel k ognjišču, da bi se posušil. Iz žepa je potegnil ruto s štirimi zlato vezeni-mi vogali, ki mu jo je bila dala kraljična. Neka dekla jo je zagledala in brž stekla k svoji gospodari-ci: »Pravkar sem videla berača, ki ima ruto s štirimi zlato vezeni-mi vogali. Ta ruto mora biti vaša.«

Kraljična je hotela videti berača in se spoznala svojo ruto. Potem je povedala svojemu očetu, da je ta berač tisti mladenci, ki je pokončal sedmeroglavo pošast. Kralj je poiskal tistega, ki je hotel njegovo hčer za ženo, in mu dejal:

»Nujte, ljubi zet, poglejva, ali je vse pripravljeno za umetni ogenj!«

»Dajva,« je odvrnil mladi mož. Ko sta bila v shrambi, kjer so imeli spravljen ognjemet, je kralj prižgal in mladi mož se je zadušil.

Kraljična pa se je močila po treh dneh, kakor je bilo določeno, a vzela je čevljarja.

NAJKRAJŠA ŽELEZNA POT SLOVENIJE V KOPER IN NA MORJE:

Četrta izmed dvanajstih

Zvezna revizijska komisija je že dobila v razpravo in odobritev idejni projekt železniške proge Kozina—Koper — 36 km dolga proga bo imela le nekaj krajših vzpetin in je kot najbolj ekonomična predvidena na električni vlek

Koper, 27. decembra. Medtem ko lahko računamo, da bo do prihodnjega poletja v celoti dograjena moderna avtocesta (manjka še nekaj čez 3 km) Ljubljana—Koper, čedalje bolj dozoreva tudi vprašanje železniške proge Kozina—Koper. Potreba po tej komunikaciji je že tolikokrat in z vseh strani ugotovljena, da je vsakršno nadaljnje utemeljevanje samo še izgubljanje časa. Kakor koli pogledamo problem, vedno se nam pokaže, da je ta železniška proga tista edina pot, po kateri more Slovenija na najbolj ekonomičen način usmeriti svoj uvoz in izvoz na morje. Toda sodeč po interesu, ki ga že sedaj, ob graditvi pristanišča v Koperu, kažejo nekatere srednjeevropske države (Čehoslovaška, Avstrija, Madžarska), bo ta proga veljala hkrati tudi kot zelo primerna tranzitna pot za Srednjo Evropo. Čehoslovaška je že poslala preko Kopra svojo prvo pošiljko na Bližnji vzhod, zdaj pa sklepa s koprsko mednarodno špedicijo »Interropa« nadaljnji dogovor o uvozu in izvozu preko Kopra. A tudi zastopniki avstrijskih trgovcev se prihajajo v Koper in ponujajo dogovore za tranzit tovora iz Avstrije. Gravitacijska težnost

na Koper postaja že tolikanj očitna in konkretna, da je samo škoda, ker se nimamo dograjene pristanišča v Koperu.

Gradnja prve tretjine (135 m) pristaniške obale je zdaj v teku in računati je treba, da bo prihodnje jesen ob tej obali že pristala prva desetstična ladja. Brez pretiranega optimizma smemo tudi računati, da se bo pomorski promet (domači in tranzitni) vsaj do konca leta 1960 že povzpela na tolikšno višino, da ga ne bo več zmoglo s kamionskim prevozom. To se pravi, da z graditvijo železniške proge Kozina—Koper ne smemo odlašati, ne da bi s tem tvegali, da bi komunikacije ne zmogle prevoza in razvoja pomorskega prometa s slovenske obale. Če vprašanje presojamo še s stališča življenjskega standarda, potem je treba ugotoviti, da na priliko tako Ljubljana kakor tudi Koper trpita zaradi sedanjega dragega prevoza potrošnega blaga. Po železniški progi bodo bogati tržni viški slovenskega obalnega kmetijstva in vrtnarstva neprimerno cenejši na ljubljanskem trgu, kakor bodo tudi potrošni predmeti cenejši ob slovenski obali.

Za železniško progo Kozina—Koper je inž. Alojz Poljanšek izdelal idejni projekt v dvanajstih variantah. Vse variante so ekonomsko preračunane na vse tri pogone, na paro, elektriko in na tekoče gorivo (Diesel). Železniška direkcija v Ljubljani je že opravila svojo presojo ter je razen dveh variant vse ostale izločila. Med preostalima dvema variantama pa ima vsekakor prednost četrta varianta, ki je mimo vsega drugega tudi ekonomsko najbolj ustrežna. Proga po tej varianti je dolga 36 km ter ima le na nekaterih prav kratkih razdaljah najvišji vzpon do 22‰ (promil). V primerjavi z drugimi variantami je četrta varianta proge kljub predvidenemu električnemu vleku najcenejša. Po predvidenem proračunu bo veljala okoli tri in pol milijarde dinarjev.

Zvezna revizijska komisija je s to varianto in še neko drugo, po kateri bi bila proga dolga 42 km, dobila v razpravo in odobritev idejni projekt železniške proge Kozina—Koper. Ker pa ta proga ni v zveznem perspektivnem planu, nastopa kot investitor LR Slovenija. Iz tega lahko sklepamo, da je prav ta proga v graditvi železniškega omrežja v Sloveniji najvažnejša. Ker je gospodarsko izredno važna za vse jugoslovansko gospodarstvo, ki si mora tudi ob severnem Jadranu nujno zgraditi svoja pristanišča in jih povezati z ustreznimi komunikacijami, je nerazumljivo, da njena graditev ni bila predvidena v zveznem perspektivnem planu. Ali ne glede na to narekujejo nujne potrebe, da je treba čimprej odobriti za graditev te proge investicijski program, da bo potem mogoče nadaljevati z izdelavo podrobnih projektov. Zakaj stvar postaja čedalje bolj neodložljiva in pravilno bi bilo, da bi hkrati z graditvijo koprškega pristanišča gradili tudi železniško progo Kozina—Koper. (Z)

Vse kaže, da dedek Mraz res ni na nikogar pozabil. Te dni se je v avtomobilu »Ljubljanskega dnevnika« vozil po ljubljanskih ulicah in iznenada oje... Mnogi so že mislili, da je dedek Mraz ustavil miličnik. Domnevali so, da je napravil kak prekršek. Seveda, v avtomobilu je imel medveda, kar gotovo ni v skladu s prometnimi predpisi. Tak medved je res nevaren, saj te lahko ugrizne v prst, ali pa podre kakšnega kolesarja. Ej, pa ni bilo tako. To pot je le dedek Mraz tisti, ki je ustavil miličnika. Prinesel mu je lepo darilo za vestno delo, ki ga je vse leto opravljal na cesti. Toda dedek Mraz ni prinesel darila in smrečice le temu miličniku, ki ga vidite na sliki. Še več jih je obiskal in na vseh večjih križiščih v Ljubljani jim je postavil, kakor v minulih letih, majhno novoletno jelko, da tudi šoferji ne bi pozabili na čuvanje našega prometa in varnosti na cestah. In res: vsak dan je pod smrečicami na ljubljanskih križiščih polno daril, ki jih našim prometnim miličnikom prinašajo šoferji in predstavniki različnih podjetij in ustanov.

DRUGA SEJA OLO LJUBLJANA

Premalo časa za razpravo

Na večerajšnji seji so imeli odborniki obeh zborov precej nabit program — Obravnali so 28 točk dnevnega reda — Za telesnovzgojne objekte naj občine skrbijo bolje kot doslej — Kočevsko podjetje »Zidar« ne bo likvidirano likvidirano

Ljubljana, 27. decembra. — Drugi skupni seji obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana, ki je bila danes dopoldne v veliki sejni dvorani Magistrata, je predsedoval dr. Marijan Dermastia, medtem ko sta glasovanje po posameznih točkah dnevnega reda vodila predsednik okrajnega zbora Janez Pirnat in predsednik zbora proizvajalcev Franc Plazar. Na sporedu je bilo zlasti poročilo Sveta za telesno vzgojo o upravljanju telesnovzgojnih naprav, odlok o spremembah in dopolnitvah Statuta okrajne Ljubljane, potrditev statuta občin, odlok o spremembah odloka o javnem redu in miru, odlok o začasnem financiranju proračunskih potreb Okrajnega ljudskega odbora za čas od 1. januarja do 31. marca 1958 in razprava o garanciji kočevskemu gradbenemu podjetju »Zidar« za sanacijsko posojilo. Sicer pa je dnevni red obsegal kar 28 točk. Najbrž se prav zaradi tega ni razvila živahnejša debata. Tako se že v prvi točki dnevnega reda, pri napovedani razpravi o upravljanju telesnovzgojnih naprav, ni oglasil niti en diskutant, čeprav bo vzdrževanje in popraviljanje teh naprav

pomenilo najbrž enega trših orehov za naše občine. To kaže, da sta zbora Okrajnega ljudskega odbora na sejah preobremenjena z reševanjem velikih števila malopomembnih problemov, o katerih bi lahko morda samostojno odločali pristojni okrajni sveti. Potem bi bile razprave o važnejših zadevah lahko temeljitejše, kot pa je bila morda današnja.

VEDNO VEČ ZANIMANJA ZA TELESNO VZGOJO

Predsednik okrajnega sveta za telesno vzgojo Niko Kavčič je v svojem poročilu omenil, da občine za telesno vzgojo na svojem področju skrbijo precej manj kot za razvoj ostalih kulturnoprosvetnih dejavnosti. Telesnokulturne organizacije v ljubljanskem okraju imajo sedaj že 23 tisoč aktivnih članov, kar kaže, da je zanimanje naših ljudi za telesno vzgojo zelo veliko.

V ljubljanskem okraju je 160 fizikulturnih objektov, katerih skupna vrednost znaša 1 milijardo 600 milijonov dinarjev. Večina teh objektov pa je precej zanemarljiva, ker organi, ki so odgovorni za njih vzdrževanje, premalo skrbijo zanje. Stroški za popravila so iz leta v leto večji, zato je nespametno, da bi s popraviljanjem teh objektov in naprav še odlašali, saj bi tako nastala večja škoda za splošno ljudsko blaginjo.

Ne gre pa pri tem le za vzdrževanje že obstoječih objektov. Potrebno bo zgraditi tudi nekaj novih, predvsem takih, ki so neobhodno potrebni. Ti pa naj bodo enostavni in ceni.

NEKAJ PRIPOROČIL ZA NOVE NAPRAVE

Sole so navadno osnovno točišče za razvoj telesne vzgoje, zlasti med mladino. Naše šolske institucije pa ne razpolagajo niti s tolikimi števili telesnovzgojnih objektov in naprav, kolikor bi bilo potrebno za izpolnitev učnega programa. Na gradnjo takih naprav naj bi mislili naši prosvetni organi predvsem na tistih področjih, kjer je več šolskih ustanov skupaj.

Na današnji seji so priporočili občinski ljudski odbori naj čimprej popravijo Stadion na Titovi cesti, občini Center, naj prične s pripravami za gradnjo zimskega kopališča, občini Šiška, naj bolje skrbi za ureditev športnega parka v Tivoliju, vsaj tako kot to že dela občina Moste pri ureditvi športnega parka na Kodeljevem.

Se posebej pa so na današnji seji priporočili občini Bežigrad naj čimprej popravijo Stadion na Titovi cesti, občini Center, naj prične s pripravami za gradnjo zimskega kopališča, občini Šiška, naj bolje skrbi za ureditev športnega parka v Tivoliju, vsaj tako kot to že dela občina Moste pri ureditvi športnega parka na Kodeljevem.

Nekateri diskutanti, ki so se oglasili v razpravi na današnji seji, so odločno zastopali mnenje, naj bi podjetje »Zidar« enostavno likvidirali, kar bi bilo po svoje res upravičeno. Vendar bi to pomenilo nadaljnje povečanje izgube. Razen tega je omenjeno podjetje edino gradbeno podjetje v kočevskem okraju in kot tako nujno potrebno. Po poročilih Revizijskega tehničnega zavoda LRS in okrajne finančne inspekcije, ki sta pregledala poslovanje v podjetju, pa kaže, da je kolektiv strokovno in tehnično delal dobro, v težave pa je zašel zaradi slabega vodstva in slabe evidence.

Pri glasovanju se je večina odbornikov strinjala s predlogom, da se podjetje »Zidar« izda garancijsko potrdilo za sanacijsko posojilo, vendar z določenimi pogoji: uvedena prisilna uprava bo delala pod nadzorstvom Okrajnega ljudskega odbora, podjetje pa bo smelo sprejemati dela edine na področju bivšega kočevskega okraja.

Proti monopolističnim težnjam

Svet si bo prizadeval ustanoviti družbene agencije, ki bi oskrbovale s surovinami obrtnike in privatnike

Okrajni svet za obrt v Ljubljani je na svoji seji v četrtek obravnaval načelni program svojega dela v prihodnje in da nekatere najbolj pereče naloge, ki jih bo skušal s sodelovanjem z občinskimi ljudskimi odbori čimprej rešiti. Predvsem gre za dvojce: za ustanovitev vsaj najpotrebnejših novih uslužnostnih delavnic in pa novih obrtnih delavnic za gradbene stroke ter za odpravo monopola in kapitalističnih izkoriščevalskih tendenc, ki še obstajajo v našem obrtništvu, kar se kaže predvsem v neprestanem dviganju cen obrtniških uslug in izdelkov.

Pomemben uspeh na tej poti je bila nedavna ukinitev obrtnih nabavno-prodajnih združenj, za katerimi je v večini primerov stala povsem kapitalistična usmerjena peščica večjih obrtnikov. Še vedno pa v miru poslujejo nekatere privatne, prej trgovske kot obrtne agencije naših obrtnikov, ki delajo zanj na svojih domovih. Svet je sklenil za-

vreti tudi to početje peščice večjih »iznajdljivih« obrtnikov in sicer z ustanovitvijo družbenih agencij, ki bi obrtnike oskrbovale s surovinami in orodjem, hkrati pa tudi organizirale privatno obrtniško proizvodnjo na domovih. Agencije bi te izdelke odkupovale in jih potem posredovale potrošnikom.

ODSLEJ PO NOVI POTI

Ljubljana, 27. dec. — Včeraj je bila v prostorih tajništva za šolstvo in izvenšolsko izobraževanje redna seja Sveta za izvenšolsko izobraževanje ljubljanskega okraja. Na seji so razpravljali o razdelitvi sredstev iz sklada za kadre in o bodočih nalogah. Sklenili so tudi, da naj se čimprej imenujejo sveti za izvenšolsko izobraževanje po občinah, ki naj prevzamejo doslej neorganizirano delo. Do sedaj so namreč to nalogo opravljala podjetja sama in zato so bili ljudje mnogokrat prisiljeni poslušati nekvalitetna predavanja. Sklenili so tudi, da bo posebna komisija izpolnila učni program in izločila vse, kar je nepotrebno. Prav tako bodo spremenili tudi izpitni sistem. Skupaj z Ljudsko

tehniko pa bodo za mladino uredili delavnice in laboratorije za razne ročne spretnosti.

Pomoč mladim tehnikom

Predsednikom je bil v Ljubljani redni letni občni zbor društva Ljudske tehnike PTT. To društvo, ki je trenutno po uspehih v tekmovanju okrajnega odbora Ljudske tehnike drugo v okraju in prvo v Ljubljani, je v minulem letu s številnimi ekscurzijami, predavanji in delom v kroških dobro poskrbelo za vsestransko tehnično izobrazbo svojih članov, razen tega pa v svoje vrste pritegnilo še 269 novih članov. Posebej je društvo lahko ponosno na uspehe dela z mladino. V minulem letu so namreč prevzeli patronat nad osnovnima šolama na Ledini in Vadrnici, vodstvo krožkov na obeh bežigradskih gimnazijah ter opremili šolsko delavnico gimnazije na Viču.

Presenečenje za najmlajše

Kombinat predelovalne lesne industrije KLI v Logatcu je pred dnevi kot prva tovarna v Jugoslaviji pričela serijsko izdelovati lesene otroške igrače. Iz tuje so že dobili potrebne stroje. Se prihodnji mesec bodo poslali na trg ljubke lesene figurice, ki bodo predstavljale različne živali in razne pravljicne junake. Figurice so sestavljene iz majhnih lesenih delčkov, ki so med seboj povezani z gumo. S pritiskom na spodnjo stran škatlice, na katero so pritrjeni, se gibljejo in z različnimi gibi in legami vzbujajo mnogo zabave in smeha. V modelarni so že izdelali za te igrače poseben kovinski model, tako da bodo v kratkem pričeli delati na tekočem traku. Posebni stroj, ki bo stružil te figurice, jih bo lahko v osmih urah izdelal nad 20.000. Vedno igrače bodo izdelovali vendar pa bodo založili s njimi tudi domači trg in to po zelo zmernih cenah, saj kos ne bo stal več kot 80 dinarjev. Izdelali so tudi že več ličnih sobnih lokov, ki bodo z dvema puščama stali blizu 300 dinarjev. Zal, z vsemi temi igračami še niso mogli postreči dedku Mrazu.

ZDA so dobili naročilo tudi za večje število hranilnikov v obliki močilca, ki se pokloni, če mu spusti skozi zarezo kovanec. Hkrati so v KLI dobili iz ZDA naročilo še za pet milijonov ščipal za sušenje perila.

T. T.

Gasilci preprečili večjo škodo

Ljubljanski poklicni gasilci so včeraj dopoldne posredovali v tovarni »TELA« na Rimske cesti, kjer se je v lažni požari zaradi nepravilnosti vrela velika lesena sušilna omara. Sprčo pravočasne intervencije gasilcev je škoda komajda omejena vredna.

Zaradi megle in poledice na istem kraju trčili štirje avtomobili

V sredo zjutraj je bila cesta pri Hočah zaradi megle in poledice zelo nevarna. Kar štirje avtomobili so se ponesrečili na istem kraju.

Mariborski rešilni avtomobil, ki je vozil iz Maribora, je zaradi prehitene vožnje z avtomobila zmanjšal hitrost. Za njim je vozil tovorni avtomobil Mariborske tekstilne tovarne, ki je zaradi goste megle opazil rešilni avtomobil prepozno, vse zavore zaradi poledice niso nič pomagale, trčil je v rešilni avtomobil. Kmalu zatem je pripeljal iz iste smeri osebni avtomobil B. L. iz Ljubljane, ki se je prav tako ustavil, vendar ga je zaneslo poprek tako, da je zapiral cesto. Šofer osebnega avtomobila občine Maribor-Tabor je videl gnečo na cesti, vendar zaradi poledice ni mogel pravčasno ustaviti in se je zadel v osebni avtomobil B. L. iz Ljubljane.

Nekaj megle, malo poledice — poškodovani pa štirje avtomobili. Skupna škoda znaša okrog četrtilijona. Sreča v nesreči pa je, da ni bil nihče poškodovan.

D. V.

Dedek Mraz je priletel z raketo

Včeraj popoldne je po dolgem letu spet prišel na ljubljanske ulice Dedek Mraz s svojim spremstvom. Ze uro prej so se ob robu ceste zbirali ljudje in čakali. Ob petih popoldne je izpred gimnazije v Vegovi ulici zavil sprevod Dedka Mraza po Titovi cesti mimo kotedorja, po Miklošičevi na Prešernov trg, kjer je Dedek nagovoril otroke. Ze dopoldne pa je bil Dedek Mraz na Otroškem zabavišču in se mišlil na Gospodarskem razstavišču. Pravilna dežela v veliki dvorani je odmevala od veselja vzklikanja in smeha otrok. Tu so zabavali otroke humorist Frane Milčinski-Ježek, artisti in baletne skupine. Na koncu programa je prišel še Dedek Mraz, ki je obdaroval otroke. Največja gneča je bila pri tohoganu, pa tudi okrog vrtiljakov, strelišč in stojnic je bilo živo...

Ko so ob petih na cesti zatrobile fanfare, so otroci prekinili pogovore in radovedno stegovali vratove v smer, od koder naj bi prišel Dedek Mraz s svojim sprevodom. Fanfaristi so odjahali mimo, za njimi so drsili vozovi, ki so jih mnogi otroci poznali že iz prejšnjih let.

Mali Janezek, ki je bil pred dobro uro na Gospodarskem razstavišču, kjer ga je Dedek Mraz obdaroval, je presenečen gledal Dedka Mraza, ki se je peljal mimo, tega ni mogel razumeti. Tudi sosedovi otroci, ki so stali poleg, so trdili, da jih je Dedek Mraz prav takrat obdaroval kot Janezka, samo ne na zabavišču, temveč v tistem podjetju, kjer dela njihov oče. Le kako je mogoče, so modrovali. Ko pa se je mimo njih pripeljala raketa z dvema pilotoma v opremi za prebijanje zračnega zidu, se jim je

takoj posvetilo: Dedek Mraz se leti vozi z raketo. Tudi on je napredoval.

Zmaj, ki je zaključeval sprevod Dedka Mraza, je bil letos po hlevnejši kakor lani. Umiril se je v letos ni bruhal ognja iz žarečega gobca. V sprevodu pa je bila tudi cela vrsta novih spremljevalcev — sneženi možje, ki jih prejšnja leta ni bilo. Toda kovačev,

ki so vsa leta tako vneto razbijali in kovali — ni bilo od nikoder. Dedek Mraz je očito tudi letos želel presenetiti malčke z novimi spremljevalci. Kaže pa, da v raketi prostora za vse in jih je zato pustil doma. Morda jih bo jutri vzel s seboj, morda pa jih je prihranil za prihodnje leto, saj so od dolgoletnega kovanja in razbijanja prav gotovo utrujeni.

Dedek Mraz sprašuje in otroci vneto odgovarjajo. Čeprav odgovori niso vedno pravilni, se Dedek Mraz smehlja in deli darila.

Iz življenja in dela delovnega kolektiva VINOGRADNIŠKEGA GOSPODARSTVA JERUZALEM

Predsednik delavskega sveta Janez Horvat in strokovni referent Tone Zafošnik merita alkoholno stopnjo vina

Po trgatvi se je zbral delovni kolektiv Vinogradniškega gospodarstva Jeruzalem v dvorani, v kateri se je pozimi pomenil o proizvodnem in finančnem načrtu svojega podjetja za letošnje leto. Na obrazih delavcev ni bilo opaziti tiste zaskrbljenosti niti resnosti, kot pri obravnavanju načrta. Proizvodni načrt je resna stvar, saj na njegovo izvedbo vplivajo tudi vremenske razmere, ki jih ni mogoče določiti vnaprej. Po trgatvi pa so se zbrali zato, da bi zvedeli, kako uspešno so gospodarili. No in ker jim je bilo že več ali manj znano, da je v kleteh več mošta kot so pričakovali, ni bilo vzroka za zaskrbljenost.

...PRIJATELJI, VINCE NAM SLADKO...

»Krona našega dela so polni sodi klototajočega mošta v kleteh, ki so bile letos premajhne, da bi lahko sprejele bogat pridelek. Vse nas je prijetno presenetilo, ko smo že sredi trgatve zvedeli, da je v proizvodnem načrtu predvidenih 25 vagonov mošta pod streho. Ta količina je vsak dan še naraščala. Skoraj ne bi mogli verjeti, ko se je končno le ustavila pri 43 vagonih.

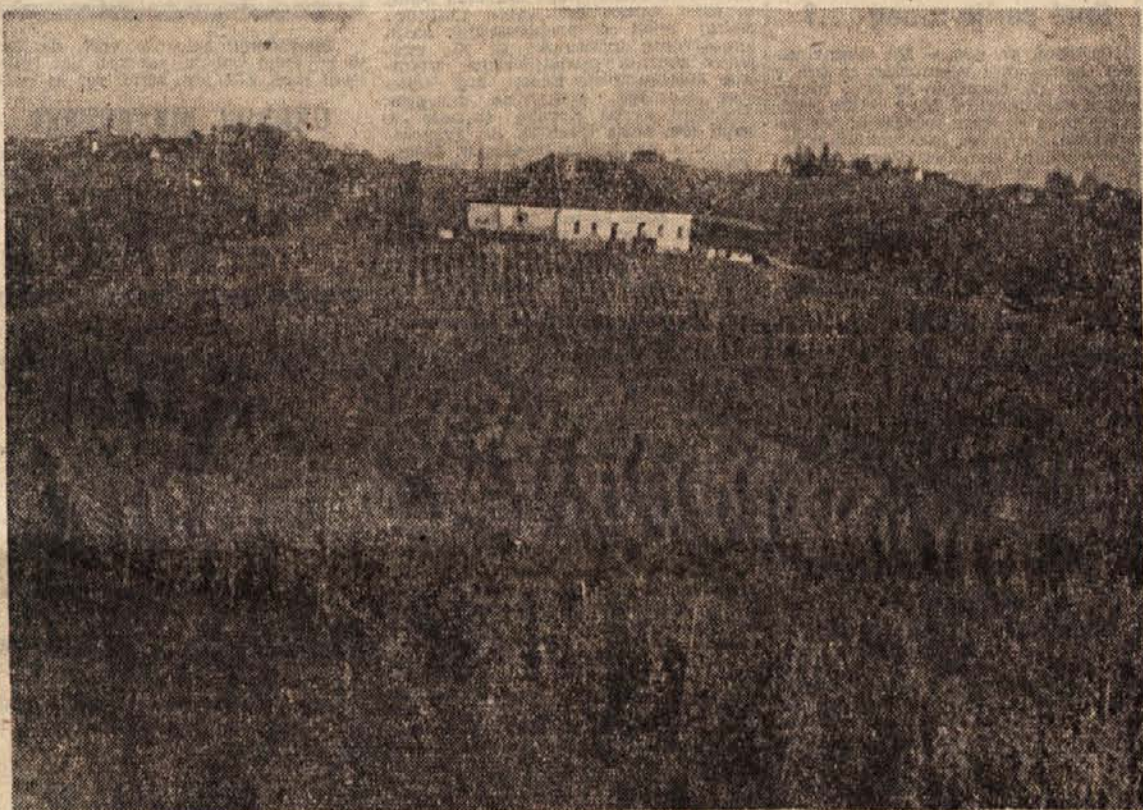
Da, 43 vagonov sladkega mošta! To je količina, ki je na našem gospodarstvu nihče ne pomeni. To so uspehi našega dela, pa ne samo letošnjega, ampak več let nazaj. To so rezultati pravičnega investiranja ustvarjenih sredstev v obnovo nasadov, čeprav morda trenutno na račun našega življenjskega standarda... To je tudi plod dosledne zaštite vinskega trsa pred boleznimi in škodljivci, kakor tudi uvajanja raznih agrotehničnih ukrepov, predvsem že nekajletnega izdatnega gnojenja. Tudi nov način nagrajevanja po enoti proizvoda je pri vestnem kolektivu še bolj podžgal ustvarjalni polet in močno povečal delovno storilnost.

To je le majhen odlomek iz govora predsednika delavskega sveta Vinogradniškega gospodarstva tov. Janeza Horvata, ki so ga delavci sprejeli z velikim odobravanjem. Kdo bi imel ob takšnih ugotovitvah še kakšne pomisleke! O resnih stvareh, o načrtu za prihodnje leto se bodo pomenili drugič. Po takšnem uspehu se je treba vsaj za nekaj časa sprostiti celoletnih skrbih in razveseliti. Saj je bilo poleti mnogo nevarnih dni, ko so jim srca trepetala v

SPET TRTE SO RODILE...

Kakovostne cepljenke mu rastejo v trsnici, ima pa tudi matičnjak. S selekcijo dobiva najboljše in za svoje razmere najustrežnejše leto.

»Seveda si, če si tudi ti kaj pritiskal pri delu... Na prihodnje leto pa ne misliš? Že sedaj

Vinogradi Vinogradniškega gospodarstva Jeruzalem s sindikalnim domom

vse hude ure mimo. Lep spomladanski nastavek grozdja je tudi dozorel in je v kleteh.

...KI NAM OŽIVLJA ŽILE...

Jeruzalemska vina so zlahtna kapljica, ki jih brez težav tudi izvažajo. Največja priznanja za kakovost so že dobila na mnogih domačih in mednarodnih vinskih razstavah. Za prodajo letošnjega pridelka je delovni kolektiv stopil v pogodbeno skupnost s trgovskim podjetjem Slovenija vino v Ljubljani, ki dobra vina tudi izvažajo.

Dobri pridelek zmanjšuje proizvodne stroške, zato vzpodbuja delovni kolektiv k še hitrejšemu obnavljanju izčrpanih vinogradov.

Po zadnji vojni je Vinogradniško gospodarstvo Jeruzalem obnovilo 54 % vseh vinogradov. Sedaj obnavlja okrog 10 ha letno in bo v petih letih obnovilo vse, ki ne dajejo toliko dohodka, da bi krili lastne obdelovalne stroške.

še trane cepljenke za nove vinograde. Višek cepljenk pa prodaja okoliškim vinogradom, ki jih zelo iščejo. Selekcijo in razne znanstvene poskuse izvaja v sodelovanju z Inštitutom za sadjarstvo in vinarstvo v Mariboru.

Vinogradniško gospodarstvo Jeruzalem ima tudi nekaj sadovnjakov, ki jih je začelo v zadnjih dveh letih obnavljati. Letos bo uredilo 12 ha sadovnjakov na enem kompleksu. Lastna drevnena mu je dala že prve triletno sadke. Sadovnjaki so torej morali čakati na prve večje uspehe v vinogradih, ki imajo prednost. Dober in velik vinski pridelek pa bo v prihodnjih letih omogočil tudi razvijanje ostalih dejavnosti.

V načrtu imajo tudi pridelovanje namiznega grozdja. Ker njihovo grozdje ne prenese dolgih prevozov, bodo z njim zalagali le bližnje trge in planinske postojanke Jeruzalem, ki bi jo ljubotomsko planinsko društvo rado predalo njim. Čeprav planinski dom ni neposredno povezan z vinogradništvom, je gotovo posredno. Tuji in domači izletniki, ki bodo obiskali njihov kraj, bodo lahko med vinogradi pokusili najboljše vina in ocenili njihovo vrednost. Hkrati se bodo iznebili skrbi za izletnike, ki so prej, dokler še ni bilo planinskega doma, prihajali na upravo gospodarstva pokusiti vina in grozdje. Obiskovalcev bo še več, ko bodo zgradili cesto Jeruzalem-Ljutomer. Zato bodo ponudbo Planinskega društva Ljutomer verjetno sprejeli.

»Le pritiski, letos imaš zakaj!«
»Pa bomo res dobili dve in pol plači zraven?«
»Ti si najbolj nejeverni Tomaž!«

»Saj ne rečem, da ne bomo dobili nič; toda ali bomo res dobili toliko?«

»Do dinarja točno ti še ne more povedati nobeden, ker niso izračunali. Približno dve in pol plači pa bomo dobili, zato si lahko brez skrbi pripraviš denarnico. Torej le pritiski!«

»Kaj se toliko spotikaš vame! Za to nagrado sem pritiskal že

moramo delati za novo nagrado.

Tako so se menili kopati v vinogradu Vinogradniškega gospodarstva Jeruzalem. Predvidene nagrade oziroma premije se veselijo vsi delavci. Kdo bi si mislil, da je mogoče zaslužiti dve in pol plači k rednemu zaslužku po tarifnem pravilniku! Zato jim od veselja žarijo oči in vriskajo srca, njihove roke pa stiskajo ročaje lopat in motik bolj krepko kot prej. Dve in pol plači! To je že majhno premoženje za vsakega, ki živi samo od zaslužka na gospodarstvu.

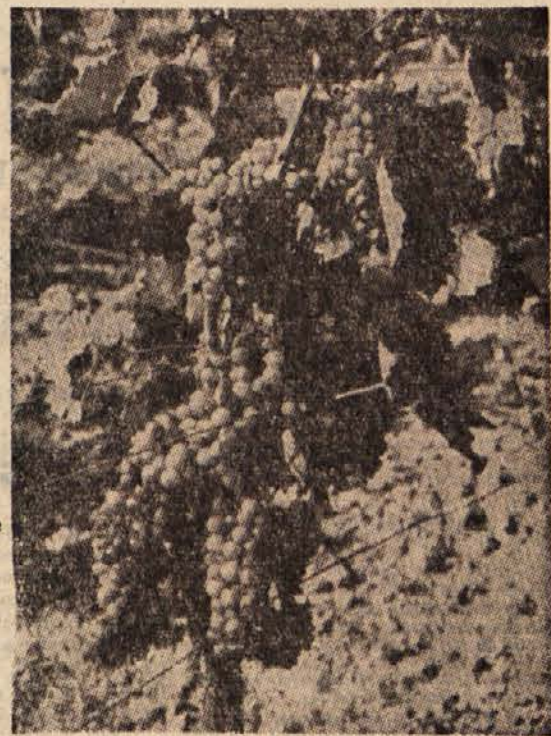
»Če smo letos toliko uspešni, pritismo, da bomo prihodnje leto pridelali še več, pravijo mnogi. Letošnje premije so velika vzpodbuda tudi za prihodnja leta.

...SRCE RAZ- IASNI IN OKO...

Ali bodo tako visoke premije gospodarsko upravičene? Bodo. Po tarifnem pravilniku prejmejo pri urni mezdah delavci vse leto skupno 4.800.000 din. Toda tarifni pravilnik določa nagrajevanje po enoti proizvoda, in sicer 23 din za liter vina. Podobno nagrajevanje so imeli določeno v tarifnem pravilniku že za lansko leto, vendar ni prišlo do izraza, ker je bil pridelek zaradi spomladanske pozebe zelo majhen — delavci so bili nagrajeni po času, nekaj nagrad pa so razdelili iz dohodka pri prodaji pridelka iz leta 1955. Letos pa je narasel plačni sklad, obračunan po enoti proizvoda, na 8 milijonov 300 tisoč din. Iz tega bodo lahko razdelili za nagrade po dve in pol plači zaslužka po času.

Letos so doživeli delavci Vinogradniškega gospodarstva Jeruzalem veliko in prijetno presenečenje. Posledice tega se bodo pokazale tudi v prihodnjih letih. Delovni polet je namreč povezan še z drugim važnim pogojem — materialno osnovo za trajni visok pridelek, če ne bo večjih vremenskih nezd.

Triletna trta, ki je dala letos 5 kg grozdja

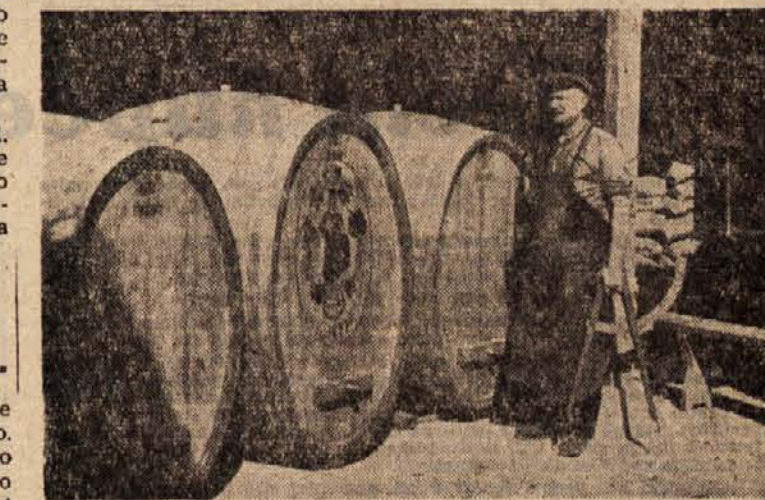
Obnovo vinogradov, kot osnovni pogoj za povečanje pridelka, smo že omenili. Izredno visok pridelek grozdja in vina pa je povezan še z drugimi izboljšavami, predvsem z gnojenjem in natančnim škropljenjem, pa tudi z raznimi deli.

Delovni kolektiv Vinogradniškega gospodarstva Jeruzalem je gotovo posvečal vsem velikim skrbim, če se je upal prijaviti med tekmovalce po zveznem razpisu za visok pridelek. Spodnja meja za tekmovalce je bila 90 metrskih stotov kakovostnega grozdja na 1 ha vinograda. Tekmovalne pogoje je izpolnil v več vinogradih in pri raznih sortah. Največji pridelek na hektar je dala sorta šipon na žični napeljavi v Cerovcu in sicer 177 stotov grozdja, iz katerega so iztisnili 132 hl mošta. Le nekoliko manj je dal podoban vinograd v Brebovniku. Tudi laški rizling je dal v Ilovcu 115, v Jeruzalemu pa 109 hl mošta na hektar.

...KI VTOPI VSE SKRBI...

In celoten uspeh gospodarstva? Triletno povprečje vinskega mošta znaša 21 vagonov. Zaradi obnove in nekaterih izboljšav so v letošnjem proizvodnem načrtu določili 25 vagonov pridelka. Triletno povprečje so letos presegli za 104 %, lanski pridelek za 152 %, letošnji proizvodni načrt pa za 72 %. Vsa štiri delovišča so imela približno enak uspeh.

Letošnji hektarski donos znaša povprečno 51 hl. Le-ta bi bil še višji, če ne bi bilo nekaj starih, izčrpanih vinogradov, ki dajejo komaj 12 do 20 hl mošta na ha. Ti se bodo kmalu umaknili novim nasadom, ki bodo že v tretjem letu dali po 30 do 50 hl mošta na hektar, kakor dajejo nekateri sedanji mladi vinogradi. V tej starosti, med katerimi je eden dal celo 54 hl. Nekatere sorte v obnovljenih vinogradih so že pokazale, da je s pravičnim negovanjem možno pridelati ob povprečni letini tudi po 100 in več hektolitrov mošta na hektar, in sicer že v šestem ali sedmem letu starosti.

Sodar Konrad Kelnar pri svojih sodih

Tudi izdatno gnojenje jim zagotavlja velik hektarski donos. Uporabo umetnih gnojil so povečali v nekaj letih od 400 kg na 2200 kg na hektar. Mimo tega gnojijo še z zelenim gnojem: grahorico, inkarnatko in lucerno.

Vsi novi nasadi imajo srednjevisoko vzgojo in žične opore ter ustrezne razdalje za strojno obdelavo. Škropljenje so že mehanizirali z agregati, drugih ustreznih strojev, predvsem za obdelavo, pa sedaj pri nas še ne morejo dobiti. Električni viti bi se verjetno obnesel, le napeljava elektrike po vinogradih je predraga.

Vinogradniško gospodarstvo Jeruzalem je torej že na takšni stopnji razvoja, da so začetne skrbi odpadle. Obstoj in napredek sta zagotovljena. Edino vreme še povzroča delovnemu kolektivu največje skrbi.

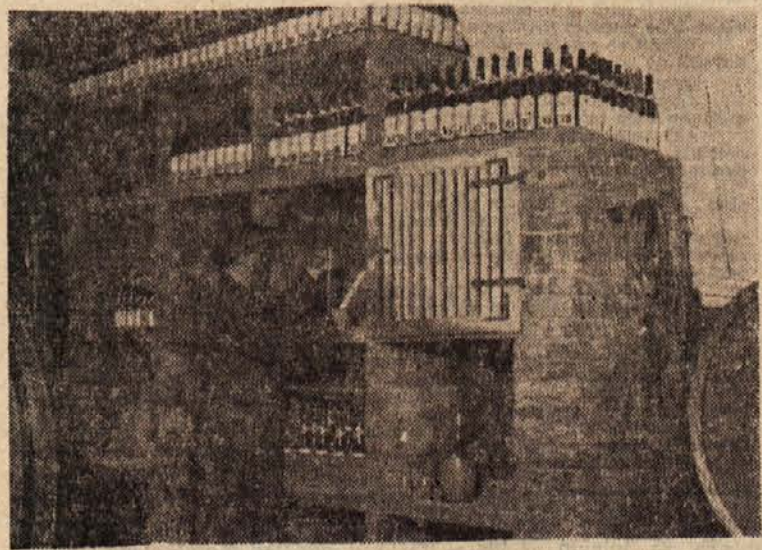
..V POTRTIH RSIH UP BUDI

Na Vinogradniškem gospodarstvu Jeruzalem pa še vendar ni vse tako lepo, kakor bi lahko sklepali iz doslej naštetega. Upravnik gospodarstva je na proslavi med drugim omenil, da so nekateri uspehi bili doseženi na račun življenjskega standarda zaposlenih. Kadar so odločili, za kakšen namen naj porabijo lastna sredstva, so se vedno odločili za gospodarske investicije, za obnovo in zaradi tega ni bilo sredstev za popravila starih viničarskih hiš, za gradnjo kleti in cest.

Dosedanji uspehi v proizvodnji jim dajejo mnogo upanja, da bodo kmalu lahko popravljali tudi stanovanja delavcev in gradili nova. Letos so že zgradili dve novi stanovanjski hiši, v prihodnjem letu pa bodo imeli mnogo več sredstev za stanovanja. Namesto razpadajočih viničarskih hiš, na katerih se popravila ne izplačajo več, bodo gradili nove hiše. V ustrezna stanovanja bodo preurejali tudi stare gosposke zidance, ki ne ustrezajo sedanjim potrebam. Električno pa so napeljavali že do vseh delavskih hiš. Torej se tudi na tem področju obljubljajo boljši časi.

Teže bo delovni kolektiv zgradil vinski klet, ker bo zanjo rabil mnogo sredstev. V sedanjih devetih kleteh lahko vskladišči 32 vagonov vina. Klet je torej potrebna za shrambo večjega pridelka ter za ustrezno nego in šolanje vin, za kar sedanje ne ustrezajo. Delavski svet še ni odločil, ali bi gradili novo klet ali razširili sedanje, kajti bolj kot na hribu bi kazalo graditi klet pri železniški postaji, kjer bi lahko gradili skupaj z Zadrudnim vinogradništvom Ivanjkovi. Morda bi celo zgradili večjo vinski klet v Ormožu za vso okolico. Tudi ceste bo treba še graditi.

Mimo voluharja, ki uničuje mlado trto in sadna drevesca, pa doslej še niso našli uspešnega sredstva zoper njega, povzročajo

Kletar Jurij Špljak v skladišču butelj

TO STRAN SMO ODSTOPILO
VINOGRADNIŠKEMU
GOSPODARSTVU JERUZALEM

Brzozavke

Naši nogometaši v tujini

Športna srečanja v Litiji in Smartnem

● RIM, 27. dec. (RAD). — Zaostale tekme italijanskega nogometnega prvenstva so se končale takole: Alessandria 2:0, Lanerosi 2:0, Fiorentina 3:3, Leventica 2:0, Juventus 2:1, Fiorentina 3:3, Padova in Roma 1:0, Napoli 1:0, Alessandria 1:0, Lanerosi 1:0, Bologna, Verona 1:0.

● BRUXELLES, 27. dec. (Reuter). — Nogometna reprezentanca Belgije je v Bruslju premagala belgijski klub Anderlecht z 2:1 (1:0).

● MOSKVA, 27. dec. (Reuter). — Hokejska reprezentanca Moskve je v Litiji v povratnem srečanju premagala angleški profesionalni klub Harringay Racers, in sicer s 3:1, (3:0, 1:1, 1:0).

● MILANO, 27. dec. (Reuter). — Italijan Giulio Loi, evropski boksarski prvak v lahki kategoriji je obdržal naslov. Sinoči je namreč v Milanu premagal Francoza Felixa Chiochca.

● BEOGRAD, 27. dec. (Tanjug). — Zenska odbojkaška reprezentanca Beograda je premagala ekipo VIF iz Sofije s 3:1. Moška vrsta Sofije pa je premagala vrsto Viskoje s 3:2 za telesno kulturo iz Beograda s 3:2.

● DUNAJ, 27. dec. (Reuter). — Vzhodnonemški plavalec Baumann je na plavalnem srečanju na Dunaju preplaval 100 m prosto v 56,7 sek., 200 m pa v 2:09,9 100 m metuljček pa je Baumann preplaval z rezultatom 1:05,9.

Partizani v Podnartu
ima slabo vodstvo

Rednega letnega občnega zbora »Partizanov« Podnart se je udeležilo precejšnje število članstva zlasti mladincev in pionirjev. Zbora pa se ni udeležil noben od povabljenih predstavnikov krajevne oblasti in organizacij. Zbor ni uspel predvsem zaradi upravnega vodstva, v katerem nekateri ne kažejo nobenega zanimanja za delo, saj se ga ni udeležil tudi sam predsednik. Na zboru so seveda igrali dosedanje delo predsednika in nekaterih članov in zato tudi izvolili novo vodstvo, od katerega pričakujejo boljše dela kakor ga je pokazal stari odbor. Po sprejetju ustreznih sklepov za nadaljnje delo so članstvu predvajali tudi športne filme. Ker je pri članstvu, zlasti mladini, zanimanje za delo v društvu še priključno, da bo po občnem zboru društvo Partizan Podnart spet pokazalo tiste uspehe, ki jih je že prva leta po osvojitvi.

Kratki razgovori

Najboljši tečaj doslej

Naši smučarji, ki se pripravljajo za svetovno prvenstvo, so imeli zadnje dni niz skupnih tečajev. Seje pred nekaj dnevi so gozdovi Pohorja izpuščali iz svojega helega obilja smučarje-tekače, ki so se 14 dni pripravljali na velike nastope. Tako po njihovem povratku smo se obrnili na našega tekača Janeza Pavčiča, da nam pove nekaj o tečaju.

Prvi tečaj je trajal teden dni, potem pa so ga podaljšali še za pet dni. Med člani smo bili zbrani vsi razen mojega brata, Hlebanja in Kordeža. Dan za dan smo »požirali« kilometre, kar je za nas najvažnejše. Pri večini naših nastopov v inozemstvu so nas pohvalili, češ da imamo še kar dovolj izpolnjeno tehniko teka, ure na cilju pa so kazale vedno slabše čase od naših tekmečev. Treba je bilo torej pridobiti na vzdržljivosti. Mislim, da smo si le-to na tečaju pridobili. Tereni okoli Ribniškega jezera na Pohorju so zelo težavni. Ravnijskega teka je zelo malo, zato pa mnogo več strmih vzponov in seveda tudi nekaj smukov. Vzponi so nam povzročali bolečine v križu. Zame je to jasno znamenje, da pošteno »garam«.

»Kako pa je bilo na tečaju dru- gače?«

»Odlično. Mislim, da je bil doslej to eden najboljših tečajev, kolikor sem se jih udeležil. Hrana je bila zelo dobra in obilna. Pohorje pa je kljub vzpenjači še vedno mirno in počutili smo se precej odmaknjeni od sveta, kar nam je pripomoglo k večji zbranosti.«

IVAN JAN:

Tretji kupček je bil bel

Tam, kjer so bile brigade, je bilo za hrano sila trdo. Hribovska zemlja je bila skop in zdaj je poleg domačih moral preživljati še številno partizansko vojsko.

Takrat ko je bil Jože s terena premeščen v brigado, je bilo še posebno hudo, kajti sli je na pomlad. Tovarji, ki je nekaj pred tem prišel iz divizije, mu je svetoval, naj ponese s seboj vsaj nekaj kolesa sukanca.

»Ta ti bo — ko ti si bil najhuje — služil kot čisto zlato!«

Jože se je oborožil z dragocenim, drobnim blagom, z majhno bereto, ki bi jo sicer moral pustiti terencem, in se s kurirjem napotil čez Savo.

Komaj sta prispela onstran, ju je zajela ofenziva. Jože se je priključil prvi brigadi, ki je dva dni ni jedla drugega kot redek in neslan močnik. Čez nekaj dni, ko se je ofenziva poglobila, so bili pošteno lačni. Sem in tja so pri tistih ožetih domačinih zbirali zadnjo moko in krompir, ki so ga potem pri delitvi šteli. Največ po dva sta prišla na enega. Nazadnje je zmanjkalo še tega. V žlebovih jim je vedno bolj tanko piskalo in tedaj so tista kolesa sukanca začela Jožeta vse glasneje opominjati:

»Zakaj si nas vzel s seboj? Pojdi, zamenjaj nas in potolaži želodec. Zdalj ali nikoli! Kdo pa bo zvedel?«

Se tega dne je tista kolesa pretopila. Pri prvi hiši v nekaj žepov krompirja, pri drugi v skromno vredico koruzne moke. Kmetici, že na prvi pogled dolgo vajeni partizanskih žicarjev, sta očito razumeli, da je treba o vsem molčati. Tako so molčali vsi trije. Vsa tako je kazalo.

In lepo v miru bi Jože pospravil to skrivno rezervno, ki jo je počasi spreminjal v skromen dodatek, če se drugega dne ne bi pripetilo nekaj posebnega.

V teh dneh je bilo v brigadi in posebno v štabu vse nekako napeto in tajinstveno. Kurir Skorec, ki mu je bil najbolj pri srcu, je o tem Jožeta počel tako:

»Sliša se, da je v brigadi nekaj vrhinskih izdajalcev. Enega so že odkrili, druge še iščejo.«

Jože, ki je imel skušnje s terena, je to dobro razumel, in ni vedel, kako bi pomagal pri iskanju škodljivcev.

»Vse bi dal, če bi mogel pri tem kaj koristiti!«

Kar nerodno mu je bilo, da je bil tako sebičen z žicanjem in že je hotel kurirju ponuditi priložnost, vendar je s tem še počakal.

Tega dne dopoldne je Jože stal na straži za hišo, kjer je bil štab. Po poti navzgor je hotela nekda ženska. Kmalu jo je spaznil: bila je tista, pri kateri je dobil moko. Kot huda ura se je ustavila pred tistim strazarjem, ki je bil pri vzhodu in kar naprej ponavljala:

»Kaj takega, um bom že nokazala! Pri meni ne bodo kradli! Saj sama dosti dam! Sramota za vse brigade!«

»Kaj pa je, mamica?« — se strazar ustavil službeno.

»Kaj je, hm... Saj si slišal. V komando me pusti!«

»Ne smem, če ne poveš, kaj bi radi!«

»Kaj, mene ne pustiš v štab, ki sem vam že toliko dal?« Poslušaj — samo to bom povedala, da je nekdo izmed vaših pri meni kradel.«

Zenska je odvihrla v hišo...

Partizam : Rapid 1:1 (1:1)

Amsterdam, 27. dec. — Na svoji turneji je nogometno moštvo beograjskega Partizana igralo na nizozemskem v mestu Herlen z Rapidom, članom prve nizozemske lige nedoločeno 1:1 (1:1). Prvi gol so zabili domači prek levega krila, Henamana že v drugi minuti, Valok pa je izenačil v 30. min. Sodil je

DAVISOV POKAL OSTAL V
AVSTRALIJU

Avstralija : ZDA 3:0

Melbourne, 27. dec. — Finalni dvoboj za Davisov pokal 1957, ki sta ga odigrali reprezentanci Avstralije in ZDA v Melbourneu, se je končal z zmago Avstralije, ker le-ta že vodi s 3:0. Avstralija je tako obdržala Davisov pokal. Posamezne partije so se končale takole: Anderson : Mackey 6:3, 7:5, 3:6, 7:8, 6:3; Cooper : Selix 3:6, 7:5, 6:1, 1:6, 6:3; Anderson-Rose : Selix-Mackay 6:4, 6:4, 8:6.

Tako je Avstralija že tretjič zapored v finalnem tekmovalju premagala ZDA v tem največjem teniškem tekmovalju na svetu

Vojvodina : Modena 2:2
(2:1)

Rim, 27. dec. — Na svojem gostovanju v Italiji je novosadska Vojvodina igrala z Modeno, članom druge italijanske lige nedoločeno 2:2 (2:1). Stralca za Vojvodino Bena in Ivos, za Modeno pa Lugli in Barbolini. Domače moštvo je igralo zelo poštovovalno, zlasti obramba.

Nogometna
reprezentanca
sveta

Francoski športni list »France football« je izvedel anketo med novinarji 16 držav, o tem kdo oziroma kateri so najboljši nogometaši na svetu v letu 1957.

Največ glasov je dobil naturalizirani Španjolec Di Stefano srednji napadalec madridskega Reala. Na drugem mestu je Billy Right, angleški reprezentant, tretji Raymond

HOKEJ NA LEDU

Slovenija : Hrvatska

Tradicionalno srečanje med hokejskima reprezentancama Slovenije in Hrvatske, ki naj bi bilo v Celju je zaradi pomanjkanja ledu preloženo na Jesenice. Srečanje bo v nedeljo ob 15. V slovenski reprezentanci bodo igrali:

Skakalci odpotovali

Ljubljana, 27. dec. Sinoči so odpotovali na avstrijsko-nemško skakalno turnejo naši državni reprezentanti Zidar, Langus in Krznarič. Skakalci, ki jih vodi zvezni kapetan za skoke Bogo Stramel na prvi tekmi v Oberhofu niso nastopili, zato pa bodo na vseh ostalih in sicer v Oberstdorfu, Garmischu, Bischofshofnu in Innsbrucku.

Spet serija zmag ...?

Oberhof, 27. dec. — Na mednarodnem tekmovalju v smučskih skokih v Oberhofu (Z. Nemčija) je prvo mesto osvojil Recknagel (V. N.) z veliko prednostjo pred drugimi nemškimi ter sovjetskimi, poljskimi, avstrijskimi in češkoslovaškimi skakalci. Vsega skupaj je bilo 25.000. Recknagel je zmagal s 224 točkami in skokoma 72,0 in 70,5 m. Drugi je bil Nemec Max Bolkar 211,5, tretji Koba Zakadze (SZ) 210,0.

Kristančič z Lokomotivo
v Italiji

Ljubljana, 27. dec. Košarkarski reprezentant Boris Kristančič, član ljubljanske Olimpije se je včeraj pridružil košarkarjem Lokomotive na njihovi turneji po Italiji. Lokomotiva bo igrala v Bologni, kjer bodo sodelovali še Fernandiz iz Carigrada, Spartak iz Rima in domači Virtus. Prav tako pa tudi v Bariju ob istu udeležbi. Košarkarje Lokomotive pa bodo igrali v Rimu in v Livornu.

Bolje od državnega
rekorda

Z gostovanja po Franciji in Belgiji se je vrnil ljubljanski plavalec Pele. V tujini je dosegel nekaj izvrstnih rezultatov. V plavanju 100 m prsno je bil z 1:15,6 za desetinko sekunde hitrejši od državnega rekorda. Slovenski rekord na 100 — prsno je bil doslej 1:15,6. Pele se je izkazal tudi na 200 m prsno, saj je bil z 2:47,3 le za desetinko sekunde slabši od državnega rekorda.

Prej skladišče,
sedaj telovadnica

Kaj zdore samoiniciativa, je pokazalo društvo »Partizan« na Muti ob Dravi. Iz bivejšega skladišča so si uredili lepo telovadnico in jo opremlili tudi z večino potrebnih rekvizitov. Pri tem ustvarjanju osnovnih pogojev za razvoj telesne vzgoje v malem trgu sta pokazala Občinski ljudski odbor Radlje in Okrajna zveza Maribor polno razumevanje. Zdal je vadbalo lepo stekla, manjka jim je še nekaj vadiateljskega kadra.

Napla francoski reprezentant, toda član Reala, četrti Edwards, angleški reprezentant, peti Cubala, naturalizirani Spanec, član Barcelone, za Di Stefano, kot nogometaša št. 1 niso glasovali novinarji iz Nemčije, Anglije, Italije, in Švice. Angliji so na prvo mesto postavili svojega nogometaša Charlisa, ki igra sedaj v italijanskem Juventusu. Nemci so svetjskega vratarja Jasina, Italijani Madžara Boziska, Jugoslovani Miloša Milutinovića del 15, 16 in 17. mesto s Schiaffino (It.) in Biancheriowerjem (Irski). Švicarski novinar Schlater je prisodil Milutinoviću tretje mesto, Madžar Lukacs pa peto mesto. Najboljše moštvo sveta bi bilo po tej anketi takole:

Jasin (SZ), Novak (CSR), Simanlak (Nemci), Neto (SZ), Right (Angli), Edwards (Angli), Kopa (Franc), Cubala (Sp), Charles (Wallis), Di Stefano (Sp), Gento (Sp).

DNEVNE NOVICE

Novoletna jelka na Gospodarskem razstavišču. Občinstvo opozarjamo, da je dohod za artistični program v veliki dvorani »A« na Gospodarskem razstavišču iz Viharjeve ulice, kjer je tudi blagajna in prodajajo vstopnice po 10 din za predstave z nastopom dedka Mraza in artistov. Program danes in jutri: pričetek ob 11, 15 in 18.30, v ponedeljek 30. decembra pa ob 10 in 12.

NOVA STEVILKA
NASHIH RAZGLEDOV

Iz vsebine: Znanjopolitične glose: J. V.: Pred velikim dogodkom; (b): Za dobre odnose med sosedi; F. Cerni: Novo obdobje v sovjetski ekonomski teoriji; — c: Zapisek o parlamentarizmu; rs: Problemi razvoja in perspektivi plan; Ljubo Bavec: Problemi univerze v današnjem družbi; dr. Jože Pokorni: Naša univerza sedaj in pred vojno; dr. Anton Peterlin: Neke misli o problematiki naših znanstvenih institutov; D. K.: Preživov zbornik (nadaljevanje); Vladimir Murko; Josip Bessel; ing. Vekoslav Korosec: Električna energija; Spomni Ferda Kozaka (besede ob krsti tov. Miha Marinka, dr. Franceta Koblarja, dr. Helija Modica in Mileta Klopčiča); Pesmi Janeza Menarja; Pesem, Melanholija. Zlostinika, Moča, Kantonska pesem; Marija Vogelnikova: Jose, Lamon in ameriški moderni balet; Matija Kalinšnik: Vsaj enkrat ga pokronaj, oče; Adolf Opel: Pesnik ne razbeljeni pločevinasti strehi; Bojan Stih; Heinrich Heine, Florentinski noči; Jože Javoršek: Dva pariski Shakespeare; Arhitektura — Regeneracija mestne površine v aredihu Amsterdamu; S. S.: Sovjetski arhitekti na obisku; bp: Umetnik jasnega reza; Aleksander Flaker: Vaharni piš; Andrej Loos: V vasi pri sosedi; Evelina Umek: »Prihodnje nedelje; Zlata Pirnat: Iz pariskega kulturnega dnevnika; Jože Klobovec: Ob tednu letinskega filma. V soboto zvečer: Veno Taufer: Kanal; Valentin Lovrenčič: Druga poskušnja za radijsko oddajo; Kulturne vesti; knjižne novosti.

Izšlo je »Linhartovo izročilo« — zgodovinski pregled slovenske dramske književnosti in slovenske gledališča, pripravljen ob dvestoletnici rojstva Antona Tomaža Linhartarja.

Knjiga vsebuje eseje rektorja prof. dr. Franceta Koblarja »Slovenska dramatika — izročilo Antona Tomaža Linhartarja« in prof. ing. Filipa Kumbartovskega »Evropska gledališka slovenske gledališke kulture« s povzetki v francoskem, ruskem in angleškem jeziku. S tem delom je dobil slovenski bralec in ljubitelj gledališča prvo pregledno zgodovino slovenske gledališke omike od prvih začetkov do najnovejših dni. Knjiga je bogato ilustrirana: v njej je nastajenih 350 slik (posnetki uprizoritv, portreti gledaliških umetnikov, faksimili starih rokopisov in gledaliških dokumentov). Ta zelo poglobljena in nestrpno priča o vseh, ki so bili izvrstno služila tudi kot učni in študijski pripomoček, je izšla v založbi Društva Slovenskega narodnega gledališča in v redakciji Lejzeta Filinca in zunanjih opremi Vladimiru Rjavca ter obsega 224 strani velikega formata. V prodaji je pri biljeterjih vseh slovenskih gledališč in v vseh knjigarnah.

Zdravstveni fond Univerze in Visokih šol v Ljubljani javlja študentom, da bo v času od 8. do 23. januarja 1958 fluorografiranje pljuče in besedilne v dvorani Univerzitetnega odbora ZŠJ na Mikloševski 5a. Udeležba je za vse redne slušatelje obvezna. Točen razpored je objavljen na dekanatu.

Vsaka drogerija, špecerija, zadruga, vsaka trgovina, ki prodaja mlo za gospodinjstvo, prodaja tudi »FLEX« Za čiščenje madežev samo »FLEX«.

L'HUILLE — special »EVELINE« preprečuje in zdravi brez bolečin najhujše opekline od ognja in sonca! Novost v drogerijah!

Sporočamo žalostno vest, da nas je po dolgi bolezni zapustil naš ljubljani mož, oče, sin, stric, zet in svak

GABRIEL MATEVEBER

Pogreb draga pokojnika bo v nedeljo ob 16. uri iz hiše žalosti Solaka ulica 8 na mestno pokopališče. Skofja Loka, dne 27. dec. 1957.

Zalujoče rodbine: Mateveber, Milnar, Rozman, Klementič, Kregar in Vister.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi mojega draga moža in dobrega očeta

FRANCA KRAJNCA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so z nami sočustvovali, žalovali, darovali vence ter ga spremlili na njegovi zadnji poti.

Posebno se zahvaljujem dr. Dolancu in strežnemu osebu, katero so nam za časa njegove težke bolezni lajšali bolečine.

Zahvaljujoča se žena in sinova, ter ostali sorodniki

Sporočamo vsem sorodnikom in znancem žalostno vest, da je umrl naš ljubi mož, oče, stari oče, brat, stric in svak

PETER ŠKAFAR

mehanični mojster

Pogreb draga pokojnika bo v nedeljo, dne 29. decembra 1957 ob 15. uri iz Nikolajev mrliske vežice na Zalah.

Ljubljana, Črna vas, Smarje-Sap, Bizovik, 26. decembra 1957.

Zalujoči: žena Alojzija, sin Rajko z ženo Vido, sestre, vnukinja Janja in Nadica ter ostalo sorodstvo.

»To sem našel za Jožetovim ležiščem v slami. In tole tudi!« Segel je v žep in prišel lepo, majhno bereto.

»Je tvoje?« ga je z znižanim glasom vprašal komisar.

Jože je priklimal. Zdal bo, kar bo. A žal mu je bilo orožja, ki ga je živo spominjalo na njegovo prvo akcijo.

Tako je za Jožeta postalo sila nevarno. Nekato bi še šlo, če ne bi našli tudi te nesrečne pistole. Ta pa je bila prečuden dokaz, da je resnično sumljiv. Zaprl so ga, osumljenega poleg kraje tudi vohunstva. Z njegovim prihodom se je začela ofenziva in tudi to mu je kopalo tla pod nogami. Življenje mu je viselo na nitki.

Cuti je, da v teh okoliščinah ni priložnosti in časa za preverjanje. Zasliševanje so poostriili. Saj je vse govorilo proti njemu! On pa je napenjal močlane in se trljal z vprašanji, zakaj je ženska prijavila tatvino krompirja, ko pa mu je snoči zatrijevala, da ga ima samo še za seme in sta zato zamenjala samo za tisto moko. Krompir je dobil pri sosedi. Če bi našli krompir še pri kom drugem, bi razumel. Tako pa...

Zdal jim je razložil vse po vrsti, a niso mu verjeli. Kako neki? Poslali so še enkrat po žensko. Tačes pa je Jožeta obšlo:

»Dokazal jim bom nedolžnost!« Tako se je pomiril, ker je našel pot tega zla.

Pri ponovnem srečanju se je ženska zmedla. A takoj ne. Seie Jože jo je nagral v to.

»Kaj sem dobil pri vas? Krompir ali moko?«

»Ni nisi dobil — vzel si je ženska ženska.«

»Potem pa pripeljte še sosede«, se je obrnil h komisariju.

In to je bilo tisto, kar jo je zmedlo...

Poprosil je komisarija, če mu lahko pove še nekaj na samem. Stopila sta nekaj korakov stran...

Takoj nato se je spustila po sosede še druga patrolja z naročilom, naj iz vsake hiše posebej prinesejo nekaj krompirja. A iz vsake posebej.

Cakali so molče — Zenska bi sicer rada govorila ali pa odšla, a ji niso dovolili ne prvega ne drugega. Postala je hemirna.

»Počakajte do konca, saj ste vi začeli!« jo je ustavil komisar.

»Jože pa je pričakoval rešitve. Vse je dal nanj in upal je kot utopljence, ki so mu vrtili rešino vrv. Vse je bilo odvisno od tega, kakšen bo krompir...«

»Krompir sem dobil pri sosedi, je razmišljal. Ona bo to prav gotovo potrdila. A to ne bi dosti pomagalo, če je krompir pri obeh hišah enak, kajti obremenjuje me tudi pistola in ofenziva, ki se je pričela z mojim prihodom...«

Neprestano je gledal v kupček rdečega krompirja na mizi in upal, upal... Kakšen bo tisti, ki ga bodo še prinesli?

V sobi pred njim in pred brigadnim sodiščem se je ustavila soseda s patroljo. V kosičari je prinesla nekaj krompirja. Povedala je svoje in ga na vabilo komisarija stresla ob tistega na mizi. Tudi ta je bil rdeč. Jože se je odločil.

Tretji kupček je ob prvih dveh enakih napravil vodja patrolje. Ko je stresel krompir iz kape, so vsi gledali tja: Ta je pomenil sodbo. In bil je — bel...

Zenski, ki je prijavila tatvino, se je začelo muditi domov...

Komendant in komisar sta se spogledala, se z nekaj besedami sporazumela in s patroljo in žensko odšla.

V njeni hiši, v slepem predizku pod streho, so našli njenega sina ob lepem, nemškem radio-oddajniku...

Čez nekaj dni so poizvedeli, da je bil odločen tudi o Jožetu splah. Čez dobri teden je Jože postal vodnik, tisto zadnje in skrito kolesce sukanca pa je dal administratori Nadj, ki jim je včasih tudi kaj zakrpal...

GLEDALIŠČA

DRAMA

Sobota, 23. dec. ob 13: Golia: Jurček. Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za II. gimnazijo Rakovnik. Ob 13.30: Shakespeare: Ukročen trmoglavka. Izven in za podelitve (Katarina Vika Grilova). (Vstopnice so že v prodaji.)

Nedelja, 24. dec. ob 15: Golia: Jurček. Nastop dedka Mraza. Izven in za podelitve. (Vstopnice so že v prodaji.)

Ponedeljek, 30. dec. ob 15: Golia: Jurček. — Nastop dedka Mraza. Zaključena predstava za pionirski orod. »Stane Zagar«.

Torek, 31. dec. ob 20: Shakespeare: Ukročen trmoglavka. Izven in za podelitve. (Katarina Duša Počkajeva). (Vstopnice so že v prodaji.)

Sreda, 1. jan. ob 13: Golia: Jurček. — Nastop dedka Mraza. Izven in za podelitve. (Vstopnice so že v prodaji.)

Ob 13.30: Goodrich-Hackett: Dnevnik Ane Frank. Izven in za podelitve. (Vstopnice so že v prodaji.)

Obdobje posebej opozarjamo na naša novoletna repertoar. Na silvestrovo bo uprizarjena komedija »Ukročen trmoglavka«. Začetek predstave izjemoma ob 20. Na Novo leto bo popoldne ob 15. uri »Jurček«, zvečer ob 19.30 pa je na repertoarju eno najuspešnejših del letošnje sezone »Dnevnik Ane Frank«. Vse predstave so izven in za podelitve. Vstopnice v prodaji v soboto 23. dec. ob 17. ure dalje.

OPERA

Sobota, 23. dec. ob 19.30: Giordano: »Andree Chenier«. Abonma red B.

Nedelja, 24. dec. ob 19.30: Prokofjev: »Zaljubljen v tri oranže«. Izven in za podelitve. (Vstopnice so že v prodaji.)

Ponedeljek, 30. dec. zaprto.

Torek, 31. dec. ob 19.30: Verdi: »Traviata«. Izven in za podelitve. (Vstopnice v prodaji od sobote, 23. dec. ob 17. dalje.)

Sreda, 1. jan. zaprto.

Cetrtek, 2. jan. zaprto.

Mirija

Ljubljana

MESTNO GLEDALIŠČE

Ljubljana — Gledališka palaša

Sobota, 23. dec. ob 10: K. Brenkova. »Carobna palčica«. Zaključena predstava za VI. gimnazijo.

Ob 15: K. Brenkova »Carobna palčica«. Zaključena predstava za šolo Vrtača.

Ob 20: Čehov. »Striček Vanja«. — Izven.

Ob 20: Nušić: »Dr. Gostovanje v Litiji«.

Nedelja, 24. dec. ob 10.30: Pokaži kaj znaš. Oddaja Radia Ljubljane.

Ob 15: K. Brenkova, Carobna palčica. Zaključena predstava za kolektive.

Ob 20: Evreinov. Komedija o sreči. Izven.

Ponedeljek, 30. dec. ob 15.30: K. Brenkova: Carobna palčica. Zaključena predstava za Slovenski Poročevalce.

Torek, 31. dec. ob 16: K. Brenkova: Carobna palčica. Delno zaključena in izven.

Ob 20: Nušić: »Dr.« Izven.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Mestni dom

Sobota, 23. dec. ob 14.30: H. Fitz: »Srebrna lilija«. Pravljena igra z godbo in plesom. Popoldanska predstava. Razprodano.

Nedelja, 24. dec. ob 14.30: H. Fitz: »Srebrna lilija«. Pravljena igra z godbo in plesom. Popoldanska predstava. Izven.

Ponedeljek, 30. dec. ob 14.30: H. Fitz: »Srebrna lilija«. Pravljena igra z godbo in plesom. Popoldanska predstava. Razprodano.

Torek, 31. dec. ob 14.30: H. Fitz: »Srebrna lilija«. Pravljena igra z godbo in plesom. Popoldanska predstava. Razprodano.

Sreda, 1. jan. ob 14.30: H. Fitz: »Srebrna lilija«. Pravljena igra z godbo in plesom. Popoldanska predstava. Izven.

Ob 17: H. Fitz: »Srebrna lilija«. Pravljena igra z godbo in plesom. Popoldanska predstava. Izven.

Prodaja vstopnic v Mestnem domu. rezerviranje telefon 32-860.

MLADINSKO GLEDALIŠČE

LJUBLJANA — KRIZANKE

Sobota, 23. dec. ob 16: »Dedek Mraz prihaja«. Zaključena predstava za obiskovalce tečajev Pionirsko knjižnice.

Nedelja, 24. dec. ob 15: »Dedek Mraz prihaja«. Zaključena predstava za sindikat CK.

Nedelja, 24. dec. ob 17: »Dedek Mraz prihaja«. Zaključena predstava za sindikat bibliotekarjev.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE

ROČNE LUTKE

Resljeva c. 38

Gostovanje z gro F. Milčinskega: »Dve zgodbi«.

Sobota, 23. dec. ob 9: Gostovanje v Sentvidu.

Ob 11: Gostovanje v Vodcah.

Ob 14: Gostovanje v Medvodah.

Ob 16: Gostovanje v Medvodah.

Nedelja, 24. dec. ob 9: Gostovanje v Zidnici.

Ob 14: Gostovanje v Podpeči.

Ob 17: Gostovanje v Viru pri Domžalah.

Ponedeljek, 30. dec. ob 9.30: Gostovanje v Trzinu.

Ob 11.30: Gostovanje v Mengšu.

Ob 15: Gostovanje v Mengšu.

Ob 17: Gostovanje v Mengšu.

Torek, 31. dec. ob 9, 11, 14: Gostovanje na Bledu.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »UNION«

Premiera francoskega barvnega filma

SVET TISINE

Tednik: F. N. 52. Predstava ob 16, 18 in 20. Prva nagrada v Cannesu 1956. Ob 22: premiera angleškega filma »Joci ljubljena dežela«. Ob 10: matineja franc. barvnega filma »Bel Ami«. Prodaja vstopnic od 9-11 in od 14 dalje.

KINO »TRIGLAV«

MEHIŠKI FILM

»UMIRAM SREČNA«

Tednik v glavni vlogi: Libertad Lamarque, Victor Junco, Anres Soler. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

KINO »KOMUNA«

jugosl. film »Krvava srajca«. Tednik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.

KINO »SLOGA«

češki barvni film »Nekdo je živel kralj«. Brez tednika. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Vlasta Burian. Ob 10: matineja.

KINO »VIC«

ital. barvni film »Fant za vse«. Tednik. Predstave ob 17, 19 in 21. Ob 10, 12 in 15. program kratkih in risanih filmov po enotni ceni 10 din v okviru dedka Mraza. Prodaja vstopnic v vseh kinematografih od 9-11 in od 14 dalje.

MLADINSKI KINO, Kotnikova 8:

Zaprto.

LITOSTROJE:

franc. film »Ko bi vsi fantje svetla«. Predstava ob 20.

KINO »SISKA«

Ameriški barvni film

Žena z neapejskih uic

V glavni vlogi: Lana Turner, Pier Angel, in Carlos Thompson. Predstavi ob 18 in 20. Ob 16 predstava odpade. Prodaja vstopnic od 16 dalje. Na sporedu samo še danes in jutri.

Na poti iz Ljubljane v Maribor smo na državni cesti I. reda Ljubljana-Maribor dne 22. decembra 1957 izgubili kompletno nadomestno kolo za osebni avto Velox Vauxhall. Najditelja prosimo, naj odda najdeno kolo najbližji postaji Ljudske milice.

Komunalno podjetje Maribor, Strma ulica 8

M 512

VESTI IZ TRBOVELJ

KINO

»DELAŠKI DOM«: ameriški barvni film »Zgodba o Glen Milburnu«.

»TRBOVLJE«: amer. kriminalni film »Gospod 880«.

CELJSKE VESTI

SLOV. LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Sobota, 23. dec. ob 15: Pavel Golia: »Jurček«. Zaključena predstava za II. osnovno šolo.

Nedelja, 24. decembra ob 13.30: Pavel Golia: »Jurček«. Izven po znižanih cenah.

KINO

»UNION«: ameriški barvni film »Desire«.

»METROPOL«: angleški barvni film »Lepo je biti mladi«.

IZ ROGAŠKE SLATINE

KINO

»KINO«: ameriški film »Gog«.

MARIBORSKE VESTI

DEZURNA LEKARNA

Sobota, 23. dec. lekarna »Planinka«, Glavni trg 20.

Nedelja, 24. dec. lekarna »Pri gradu«, Partizanska cesta 1.

Ob 9. ure zvečer pa do 6. ure zjutraj izdajajo zdravila na zdravniške recepte, napisane istega dne ali noči.

V dneh od 23. dec. do 3. jan. bodo vršile letno inventuro sledeče lekarne po vrstnem redu, kot sledi:

23. 30. in 31. dec. lekarna: Lekarna »Pri gradu«, Partizanska c. 1.

Lekarna »Tabor«, Trg revolucije 3.

Lekarna »Planinka«, Glavni trg 20.

»Težna«, Ptujška cesta 33.

3. 4. in 5. jan. lekarna: Lekarna »Center«, Gosposka ulica 12.

Lekarna »Studenec«, Gorkega ulica 18.

Lekarna »Melje«, Meljska cesta 2.

Zaradi tega lekarne v teh dneh ne bodo poslovale.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

Sobota, 23. dec. ob 19.30: Bidovec: »Bajka o slavčici«. Premiera. — Izven.

KINO

»UNION«: ameriški barvni film »Skritostno močvirje«.

»PARTIZAN«: ameriški barvni film »Divja letas«.

»UDARNIK«: jugosl. film »V soboto zvečer«.

»POLET«

podjetje za dekorativna dela v gradbeništvu

BEOGRAD, TIMOČKA 18

Barirane črke št. A 086330 in A 086331 Komunalne banke mesta Beograda, izdane od podjetja za dekorativna dela v gradbeništvu »POLET«.

razglašamo za neveljavne

ker so bili ukradeni.

4039

»TKALNICA« NOVO MESTO

razpisuje mesto za

samostojnega knjigovodjo

Nastop službe takoj ali po dogovoru. — Plača po tarifnem pravilniku.

M 79

Gospodarske organizacije, banke, finančne inšpekcije in ljudski odbori, pozor!

ZVEZNI DRŽAVNI SEKRETARIAT ZA FINANCE

je določil strokovnjake — svetnike Zveznega državnega sekretariata za finance Nenada Butuša, Živka Djordjevića, Nikolaja Petrova in Mihajla Ščekića, naj sestavijo

Zbirko predpisov o zaključnih računih za leto 1957

s praktičnimi primeri in uradnimi pojasnili Zveznega državnega sekretariata za finance.

Ta zbirka predpisov bo v smislu čl. 109 Zakona o državni upravi služila kot praktičen priročnik vsem gospodarskim organizacijam, bankam, komisijam za pregled zaključnih računov in finančnim inšpekcijam kot pomožno sredstvo v svrhu čim pravilnejše uporabe predpisov o zaključnih računih za leto 1957, enotnega postopka in čim enostavnejšega obvladovanja materije ob sestavljanju zaključnih računov.

ZBIRKO BO IZDAL »SLUŽBENI LIST FNRJ«

Cena v prednaročilu do 31. decembra 1957 je 900 din. Naročnino pošljite na naslov:

SLUŽBENI LIST FNRJ, Beograd, Kraljevića Marka 9

Ziro račun 1032-T-220.

Na zadnji strani nakaznice napišite: Za zbirko predpisov o zaključnih računih.

V »ZBIRKI ZVEZNIH PREDPISOV« SO IZŠLE NAJNOVEJŠE IZDAJE:

Zakon o pokojninskem zavarovanju
s predgovorom Mome Markovića in tabelami za predvedbo pokojnin. — Cena 300 din.

Zakon o javnih uslužbenecih
s predgovorom Veljka Zekovića. — Cena 350 din.

Zakon o delovnih odnosih
s predgovorom Mome Markovića. — Cena 350 din.

Uredba o pisarniškem poslovanju
z navodilom za izvajanje uredbe. — Cena 150 din.

Denar pošljite na ziro račun 1032-T-220, Uradni list FLRJ, Beograd, Kraljevića Marka 9.

Obvestilo - pozor!

NAJNOVEJŠA GOSPODARSKA ZAKONODAJA

TE DNI IZIDE NAŠA STALNA LETNA IZDAJA

Propisi o raspodeli ukupnog prihoda i dohotka privrednih organizacija za 1958 godinu

Ta velika izdaja je zbirka zakonov in ostalih predpisov, ki urejajo razdelitev celotnega dohodka, kakor tudi režim sredstev gospodarskih organizacij, sprejetih na decembrskem zasedanju Zvezne ljudske skupščine in vsebuje:

1. Zakon o sredstvih gospodarskih organizacij
2. Zakon o delovnih odnosih
3. Zakon o prispevku iz dohodka gospodarskih organizacij
4. Zakon o proračunskem prispevku iz osebnega dohodka delavca
5. Zvezni družbeni plan za leto 1958

Zbirka bo vsebovala tudi odloke Zvezne ljudske skupščine o odstopanju prispevka iz dohodka gospodarskih organizacij določenih dejavnosti, o stopnjah prispevka za socialno zavarovanje, o obrestnih stopnjah in drugo, kakor tudi ostale predpise pristojnih organov, sprejetih na podlagi pooblastila iz navedenih zakonskih predpisov.

Tiskano v latinici. — Cena 1200 din.

ISTOČASNO IZIDE:

PRIRUČNIK ZA IZRADU ZAVRŠNIH RAČUNA PRIVREDNIH ORGANIZACIJA ZA 1957

Naša znana stalna letna izdaja po sistemu M. Ščekića, N. Batuša, B. Pajovića in S. Lisavca, v redakciji ing. Raceja. Cena 1300 din.

V JANUARJU 1958 IZIDE:

Komentar zakona o radnim odnosima

Milana Lakovića

Zbirka propisa o javnim službenicima

s pojasnili

Zakon o opštem upravnem postopku

akademika in prof. dr. Iva Krbeka (znatno dopolnjena izdaja z navodilom in obrazci o upravnem postopku, s pravilnikom o povračilu stroškov pričam, izvedencem in tolmačem, uredbo o vsklajevanju prejšnjih predpisov in vsemi republiškim uredbami)

Registar pravnih propisa

objavljenih v Uradnem listu FLRJ od 1945 do 1957

M. Mihajlovića in M. Plazinića.

Glede na to, da so naše izdaje vedno v najkrajšem času razprodane, prosimo vse zainteresirane, da nam takoj pošljejo svoja naročila.

»SAVREMENA ADMINISTRACIJA«

Založniško-tiskarsko podjetje - Beograd

Prizrenska 6 — poštni predal 479, tekoči račun 1031-T-582.

4034

SREČNO novo leto

Avtoprevoz Dravograd

Vsem svojim naročnikom in strankam, s katerimi imamo poslovne zveze, čestitamo za novo leto 1958 in jim želimo mnogo uspehov

Vsem cenjenim odjemalcem, dobaviteljem in poslovnim prijateljem srečno in uspeha polno novo leto

Irgovsko podjetje OJSTRICA Dravograd

Nov trgovski dom
Specializirane trgovine
Solidna postrežba se vnaprej

V letu 1958 vam želi
obilo uspehov kolektiv
**Plinarna - vodovod
Celje**

Srečno in uspeha polno
novo leto 1958 vam želi
kolektiv

Tovarne žičnih izdelkov Celje

V letu 1958 vam želi
obilo uspehov kolektiv

Tapetništvo Celje

V letu 1958 vam želi
obilo uspehov kolektiv

Gostinskega podjetja Ojstrica Celje

Kolektiv trgovskega podjetja s prehrabnim blagom

GRUDA Maribor

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem in vsemu delovnemu ljudstvu srečno in veselo novo leto 1958
Naše prodajalne smo sodobno uredili ter s tem
zboljšali naše delo in postrežbo

Vsem občanom občine Slovenska Bistrica
želijo mnogo uspehov v letu 1958

Občinski ljudski odbor
Občinski komite ZKS
Občinski odbor SZDL
Občinski odbor ZB NOV
Občinski komite LMS

SLOVENSKA BISTRICA

Kolektiv obrtnega podjetja

SLIKAR MARIBOR

želi vsem svojim strankam
in delovnemu ljudstvu
srečno novo leto 1958

Vsem kmetovalcem in vsemu delovnemu
ljudstvu želi uspehov polno novo leto 1958

Kmetijsko strojna postaja Ptuj

Zelimo uspešno in srečno novo leto 1958 vsem svojim
poslovnim prijateljem in delovnim kolektivom

kolektiv

Tekstilne tovarne in barvarne

Ptuj

Vsem svojim cenjenim odjemalcem
in dobaviteljem želi srečno novo leto 1958,

kolektiv trgovskega podjetja

MODA MARIBOR

Vsem delovnim ljudem, posebno pa
svojim strankam in poslovnim prijateljem
želimo mnogo uspehov v letu 1958

delovni kolektiv SPP

Slikoplesk Maribor

Vsem potrošnikom naše zdravilne
mineralne vode želi
srečno in uspehov polno novo leto

kolektiv

Radenska slatina

Uspehov polno novo leto 1958 želi
vsemu delovnemu ljudstvu naše
socialistične domovine delovni kolektiv

splošnega gradbenega podjetja

STAVBAR MARIBOR

srečno

Vsem svojim odjemalcem, poslovnim
prijateljem in delovnim kolektivom
želi srečno in uspeha polno
novo leto 1958

kolektiv zadrúžnega trgovskega podjetja

SEMENA Maribor, Pri parku 5

Predilnica in tkalnica Maribor

proizvaja bombažno prejo od Nm 16 do Nm 50, stanično prejo,
surovo in barvano ter razne mešanice prej z vozličji
in acetatnim vlaknom, bombažne in stanične tkanine:
surove, progaste, karirane in enobarvne

Glavni sortiment bombažnih tkanin:
kretoni in cefirji za moške srajce, kanafas, flanela za pižame
in športne srajce, plenice in surove tkanine

Glavni sortiment staničnih tkanin:
tkanine za ženske obleke v najrazličnejših gladkih,
progastih in karirastih desenh z efektno sukano prejo,
vozličasto prejo in prejo z acetatnimi vlakni

Vse stanične tkanine so oplemenitene z apreturo
proti mečkanju

Naš sortiment tkanin je pester in vsako sezono dopolnjen
z novimi vzorci

Čestitamo vsem poslovnim prijateljem in delovnim kolektivom
za novo leto 1958

Mnogo židane volje, zdravja in sreče v letu 1958 želi
osebje in vodstvo okrepčevalnice

Pod Lipo Ravne na Koroškem

Delovni kolektiv tovarne

Zlatorog Maribor

želi vsem svojim potrošnikom
in poslovnim prijateljem
obilo uspeha v letu 1958

Proizvaja kozmetične izdelke

SOLEA

(oaletna mila, prašna sredstva)

PERIL

in

RIO

pasto za čevlje

FOX

Delovni kolektiv in uprava podjetja
Minske industrije
Domžale

želi vsem svojim odjemalcem, kolektivom
in ostalim državljanom srečno novo leto 1958

svojim investitorjem,
dobaviteljem, obrtnikom,
svojim sodelavcem in vsem
članom
srečno novo leto 1958

GRADBENO PODJETJE DOMŽALE

Delovni kolektiv tovarne specialnih
mizarških izdelkov

Sora
Medvode

želi vsem svojim sodelavcem
in vsem delovnim kolektivom
srečno novo leto 1958

RUDNI

SVOJIM ZNANCIEM IN DE-
LOVNIM KOLEKTIVOM V
NOVEM LETU OBILO
USPEHOV

KAOLINA

ČRNA PRI KAMNIKU

svojim dobaviteljem, odjemalcem in vsem
delovnim ljudem mnogo uspeha
v novem letu 1958

Kemična tovarna

Domžale

**Tekstilna
tovarna**

Medvode

želi srečno novo leto 1958
vsem svojim
poslovnim prijateljem
in ostalim delovnim kolektivom

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI ODBOR UROJ
OBČINSKI ODBOR ZB

MEDVODE

želi v novem letu 1958 svojim
občanom in članom mnogo uspehov

tovarna tesnil in plastičnih
mas

Medvode

želi svojim dobaviteljem
in odjemalcem
obilo sreče in uspeha
v novem letu

**Industrija
platnenih izdelkov**

Jarše, pošta Domžale

proizvaja: razne lanene tkanine (surove in beljene), lanene damast garniture, brisače,
kuhinjske krpe (karo), laneno in pollaneno platno za rjuhe, laneno in pollaneno
salonsko jadrovinu, krojaški kanafas, platno za ležalne stole (laneno in bombažno
z bordurami), bombažni (jacquard) gradel za žimnice, impregnirano tkanino za
vetrne jopiče in nahrbtnike, lahke impregnirane tkanine za šotore in plaste, impreg-
nirane tkanine za sončne plaste (progaste in enobarvne), tehnična (filter) platna
vseh vrst (bombažna in lanena), razna slamarična platna (konopljena in lanena),
tkanine za embalažo, težke impregnirane tkanine za vagonška in kamionska pokri-
vala, konopljene gasilске cevi, gurte itd.

Izdelujemo tudi tkanine po posebnih naročilih preko količine 500 metrov
Predilnica lanu in konoplje, lastna barvarna, impregnacija in belilnica

DELOVNI KOLEKTIV SE PRIPOROČA ČENJENIM ODJEMALCEM in želi vsemu delov-
nemu ljudstvu srečno in uspešno polno novo leto 1958

Vsem poslovnim
prijateljem želi kolektiv

Totre

ovarne rakov
Ljubljana, Lg. Krušica 14

mного uspehov
v novem letu 1958

Srečno in uspešno novo leto 1958 želijo svojim
občanom, članom, poslovnim prijateljem
in cenjenim gostom

naslednji organi ljudske oblasti,
organizacije, ustanove in podjetja iz

Mengša

Občinski ljudski odbor
Občinski komite ZKS
Občinski odbor SZDL
Občinski odbor ZB
Občinski odbor ZVVI
Občinski komite LMS
Občinski sindikalni svet
Občinski odbor RK

Melodija, tovarna glasbenih
instrumentov
Trak, tovarna pozamenterije
Opekarna
Tovarna filca
Gozdne semenarne in drevesnice
Slamnik

Splošno mizarstvo
Trgovsko podjetje »Rašica«
Bifé »Na trgu«
Gostilna »Pri Lovcu«
Gostilna »Pri Matičku« — Lipar
Gostilna »Pri Kralju«
Gostilna »Pri Pavovcu«
Komunalno gospodarstvo
Dom onemoglih

Tovarna kovčkov,
in usnjenih izdelkov

Domžale

Svojim odjemalcem in dobaviteljem želimo srečno
in uspešno novo leto 1958

Nudimo vse vrste izdelkov usnjene galanterije, ko-
usnjene kovčke, kovčke, ropenke, aktovke, listnice
denarnice rokavice itd

TOVARNA POLJEDELSKIH STROJEV

MARIBOR

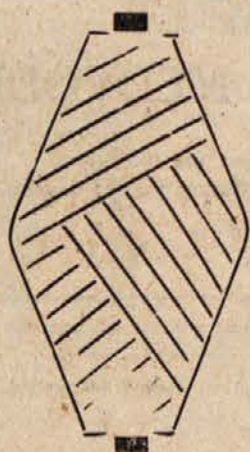
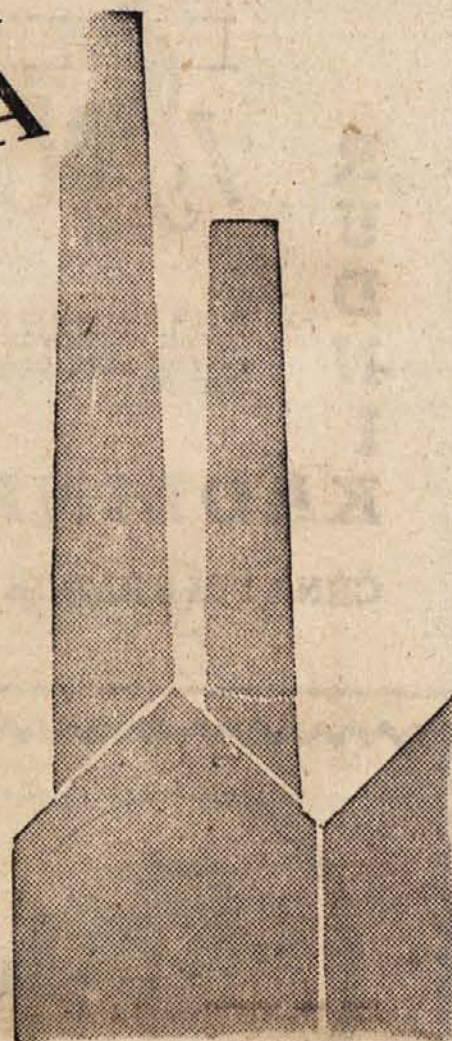
želi vsem svojim cenjenim
odjemalcem, poslovnim prijateljem
in sodelavcem
srečno novo leto 1958

VARAŽDINSKA TEKSTILNA INDUSTRIJA

VARAŽDIN

Kolektiv želi vsem poslovnim
prijateljem in delovnim
kolektivom srečno novo leto 1958
z željo, da bi v novem letu
dosegli še večje uspehe
pri delu

Vsem poslovnim prijateljem in delovnim
ljudem naše socialistične domovine želi
srečno novo leto 1958
kolektiv

TOVARNE VOLNENIH IN VIGOGNE IZDELKOV

CINKARNA CELJE

želi vsem svojim
poslovnim prijateljem,
delovnim kolektivom
in delovnim ljudem naše
socialistične domovine
srečno novo leto 1958

IMPOL

INDUSTRIJA METALNIH
POLIZDELKOV

SLOVENSKA BISTRICA

Kolektiv želi
vsem svojim
potrošnikom
in poslovnim prijateljem
srečno novo
leto

1958

Nudimo vse vrste rezanega lesa, izvršujemo žagarske usluge in polagamo parket z lastnim in naročnikovim materialom po konkurenčnih cenah. Prepričajte se s poskusnim naročilom!

Vsem svojim odjemalcem želi kolektiv srečno in uspehov polno novo leto 1958

Lesno podjetje
Lava 7, Celje

Srečno novo leto 1958
vam želi kolektiv
Avtobusnega prometa
Celje

Srečno in uspeha polno
novo leto 1958 vam želi
kolektiv
Železninar
Celje

Srečno in uspehov polno
novo leto 1958 vam želi
kolektiv trgovskega podjetja
Jadran
Celje

Srečno novo leto 1958
vam želi kolektiv

slikarstva

DOM
Celje

V letu 1958 vam želi
obilo uspehov
kolektiv tovarne trakov
in okraskov

Drvica
Celje

Kolektiv

Tovarne usnja Šoštanj

srečno
1958

vam želi srečno novo leto 1958
ter se priporoča s svojimi
kvalitetnimi proizvodi:
podplatno usnje, gornje usnje (boks,
duboks, velur), tehnično
in galanterijsko usnje, likanec

Lesno industrijsko podjetje
Šentjur pri Celju

želi vsem kolektivom srečno in uspeha polno
novo leto 1958

Rudnik rjavega premoga
Pečovnik pri Celju

dobavlja visokokalorični rjavi premog v vseh sortimentih
Srečno novo leto 1958 želi vsem delovnim ljudem
naše domovine

Srečno in uspehov polno
novo leto 1958
vam želi kolektiv

Kleparske
vodno inštalaterske
delavnice
Šoštanj

Pekarna
Šoštanj

vam želi srečno
in uspehov polno
novo leto 1958

Tovarna organskih barvil
Celje

Delovni kolektiv vam želi srečno novo leto
1958

Trgovsko podjetje

MERKUR
Šoštanj

želi srečno in uspehov
polno novo leto 1958

Srečno in uspehov polno
novo leto 1958 vam želi

Knjigarna
in papirnica
Šoštanj

Trgovsko podjetje na veliko
Tkanina galanterija
Celje

Zahvaljujemo se vsem svojim odjemalcem za dosedanje
sodelovanje in zaupanje ter jim želimo
uspehov polno in srečno novo leto 1958

li vsako jutro s knjigami pod paznozula v Jeruzalemu. Z očetom sta na šolo pa obiskuje dekle v arab-
raj se očetov avto ustavi na mej-
esto v arabsko četrt, kjer je fran-
a šola.